

Vlaams
Parlement

vergadering **C20 – BIN1**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 12 oktober 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de promotie van regionale luchthavens - 2322 (2009-2010)	5
Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de situatie van Dexia en Ethias - 2371 (2009-2010)	10
Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het verschijnen van een promotionele kaart van Vlaanderen bij Visit Flanders - 2370 (2009-2010)	
Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de landkaart op de website Fabulous Flanders van Toerisme Vlaanderen - 2381 (2009-2010)	13
Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de gemeentelijke fiscaliteit - 2398 (2009-2010)	19
Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de problematiek van de Roma en het Roma-actieplan - 2511 (2009-2010)	22
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de opvang van rondtrekkende woonwagengebwoners - 2507 (2009-2010)	
Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het structurele tekort aan woonwagenterreinen - 2545 (2009-2010)	
Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het gebrek aan woonwagenterreinen - 58 (2010-2011)	

Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de nood aan terreinen voor rondtrekkende woonwagenbewoners

- 60 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de onduidelijkheid inzake het voorzien in pleisterplaatsen voor woonwagenbewoners

- 61 (2010-2011)

36

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de promotie van regionale luchthavens - 2322 (2009-2010)

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, minister, collega's, Toerisme Vlaanderen en Brussels Airport werken sinds een aantal jaar samen om buitenlandse luchtvaartmaatschappijen naar Brussel te halen. Dit resulteerde onlangs nog in twee nieuwe rechtstreekse lijnen: Shanghai en Montréal. Volgens Toerisme Vlaanderen zijn rechtstreekse verbindingen belangrijk om steeds meer toeristen te lokken, want als er geen rechtstreekse verbinding is zoeken toeristen andere bestemmingen op. Vandaar dat Toerisme Vlaanderen in het buitenland heel wat lobbywerk verricht om touroperators naar Vlaanderen te halen.

Het is echter niet alleen belangrijk om rechtstreekse verbindingen te promoten op de luchthaven van Zaventem, ook regionale luchthavens kunnen hier een belangrijke rol spelen. Regionale luchthavens kennen door hun vlotte bereikbaarheid van een aantal centrumsteden de laatste jaren overal in Europa en in de wereld een groot succes, maar in Vlaanderen kan er nog wel een tandje worden bijgestoken.

Het is dus ook belangrijk dat regionale luchthavens in het buitenland voldoende worden gepromoot en er een voldoende aanbod is van rechtstreekse lijnen. De minister verklaarde zich bij de bespreking van de beleidsnota trouwens bereid om, als er een toeristische opportuniteit is bij de regionale luchthavens, hier zeker op in te gaan.

Minister, is er een samenwerking tussen Toerisme Vlaanderen en regionale luchthavens inzake toeristische promotie? Indien ja, op welke manier? Indien neen, waarom niet? Op welke manier promoot Toerisme Vlaanderen de regionale luchthavens en de regio bij buitenlandse touroperators? Is het de taak van Toerisme Vlaanderen om te investeren in marketingacties om regionale luchthavens te promoten om op die manier meer aan 'incoming' toerisme te doen?

– *Mevrouw Linda Vissers, ondervoorzitter, treedt als waarnemend voorzitter op.*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, voorzitter, ik wil niet echt een aanvullende vraag stellen, maar wel de problematiek extra op scherp zetten.

Net als mijn collega ben ik een West-Vlaming en we hebben het geluk om in onze provincie over twee regionale luchthavens te mogen beschikken. Bovendien is West-Vlaanderen in eerste instantie een toeristische provincie.

Naar aanleiding van de problematiek van Ryanair in Oostende – ik zal duidelijk en heel uitdrukkelijk zijn – wordt er vanuit toeristische kringen met heel veel euro's richting Ryanair gezwaaid om die maatschappij naar hier te laten komen. Er werd gepraat over rechtstreekse vluchten vanuit Malaga en Gerona. Intussen is dat vervangen door een soort oproepsysteem en zou men met meer potentiële kandidaten willen werken.

In welke mate is het legitiem dat Vlaamse actoren uit de toeristische sector gaan investeren in rechten – want dat zijn het – die worden toegekend – men betaalt accijnzen en taksen terug – aan buitenlandse luchtvaartmaatschappijen die bij ons landen en opstijgen met als doel inkomend toerisme? Naar mijn bescheiden mening maakt u er 'outgoing' toerisme van. Het is in de eerste plaats bedoeld om Vlaams toeristen naar Spanje te brengen, veeleer dan om de Spanjaarden uit de buurt van Malaga en Gerona naar Oostende – als het over kustbestemmingen gaat, zou ik twee keer nadenken – of naar Brugge – tot daar aan toe – te halen.

De heer Johan Verstreken: Ik deel uw mening niet helemaal. U onderschat de economische troeven van Spanje richting Vlaanderen.

De heer Bart Caron: Wat ik wil zeggen is: in welke mate is het legitiem? Om de middelen vrij te maken, loopt men er de kantjes af bij de Europese wetgeving. In welke mate wordt ook de wet op de overheidsopdrachten gevolgd? Ik zeg dit uitdrukkelijk omdat de luchthaven-exploitatie in Oostende een publieke voorziening is, eigendom van de Vlaamse overheid. Er is nog geen nieuwe LEM-LOM-structuur (luchthavenexploitatiemaatschappij- luchthaven-ontwikkelingsmaatschappij-structuur). In welke mate is het dus legitiem dat er zoveel middelen worden voor gegenereerd bij Westtoer, bij Toerisme Vlaanderen, bij de steden en gemeenten? Waarvoor? Er zijn grote vraagtekens bij. Is het legitiem? Is het wel in orde met de Europese regelgeving?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Minister, collega's, we gaan misschien maar echt goed toeristisch bezig zijn als ze met de vliegtuigen naar Oostende en Koksijde komen.

Ik ondersteun de vraag van onze collega om de regionale luchthavens steun te geven. Ik denk dan zeker aan Oostende omdat het de meest toeristische uitvalsbasis is. Ik stel ook voor om in de brochure Vlaanderen Vakantieland al een aanzet te geven en reclame voor onze luchthaven te maken. Er staat nu alleen reclame in voor de NMBS, maar niet voor de luchthavens. Het is gemakkelijk te doen, zonder dat er veel middelen voor moeten worden vrijgemaakt.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Ik wil collega Verstreken bijtreden wanneer hij zegt dat men het belang van Spanje voor de Vlaamse toeristische sector niet mag onderschatten. Gent is goed voor ongeveer 1 miljoen overnachtingen. De Spanjaarden hebben de Nederlanders en de Duitsers voorbijgestoken.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik zeg het nog eens opdat men mij goed zou verstaan: ik ben absoluut voor de ontwikkeling van de luchthaven van Oostende als passagiersluchthaven, belangrijk voor het toerisme. Ik ondersteun dat doel. Dat kan voor heel Vlaanderen vanuit toeristisch oogmerk nuttig en interessant zijn. U zult mij dat niet horen tegenspreken. Maar ik vraag me af hoever je kunt gaan in het inzetten van publieke middelen in dat soort apparaat. Dat is de kern van mijn betoog. Ik ben ervoor dat we dit ontwikkelen en dat we proberen om via goede prospectie luchtvaartmaatschappijen aan te trekken, en dus ook toeristen voor Vlaanderen. Met graagte. Maar hoever moet je gaan in het zwaaien met dollars en euro's? Daar heb ik grote problemen mee. Dit soort dingen moet zichzelf kunnen bedruipen. Hier geldt het principe van de LEM- en LOM-structuur. De overheid moet zorgen voor de hardware van de luchthaven. Er is een exploitatie via een LEM. Dat is correct. Maar hier worden extra toeristische middelen vrijgemaakt en geïnvesteerd in één luchtvaartmaatschappij.

De heer Johan Verstreken: Dat klopt niet meer met wat er recent is gebeurd.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Minister, ik ondersteun de vraag van mijn collega's. De heer Vanden Bussche heeft het aangetoond: het gaat over bestaande brochures van Toerisme Vlaanderen. Die vermelding kan er gerust bij. Er moeten geen speciale kosten voor worden gemaakt.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: De vraag van de heer Verstreken heeft al een paar keer het voorwerp uitgemaakt van vragen. Ook in de plenaire vergadering is daar al belangstelling voor geweest.

Collega's, samen met de administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen, die hier bij mij is, wil ik nog eens wijzen op het belang dat Toerisme Vlaanderen hecht aan promotie en aan de bereikbaarheid van de toeristische bestemming Vlaanderen. Wij streven die bereikbaarheid op vele manieren na. Binnen-Europees is de hogesnelheidstrein een van de belangrijkste mobiliteitsfactoren voor het toerisme. Dat zal steeds meer een van de uitstekende vervoersmodi worden. Vlaanderen heeft voor een deel de hogesnelheidstrein gemist. Dat is nu rechtgezet met Antwerpen. Een groot deel van Vlaanderen heeft dat niet. Een van de zaken die wij constateren, is dat het toerisme in bijvoorbeeld Brugge en de kust te lijden heeft onder het feit dat de Britten niet meer in Oostende aankomen met de ferryverbindingen van vroeger. Nu komen zij aan in Kales, in Calais. Wij moeten, gezien de huidige gebrekkige verbindingen tussen Rijsel en Brugge en Oostende, heel veel moeite doen om hen tot bij ons te krijgen.

Bereikbaarheid is een succesfactor. Vergeet dat niet. We zitten in een heel concurrentiële omgeving. Europa heeft na de val van de Muur tal van nieuwe bestemmingen. Die zijn zeer concurrentieel, ook voor toeristen die vaak naar Vlaanderen kwamen. Wij moeten daar dus op inzetten.

Toerisme Vlaanderen zet in op het aantrekken van internationale luchtvaartverbindingen. In de vorige periode hebben we dat kunnen doen met Hainan Airlines voor wat betreft de verbinding met Peking. Ook met het Indiase Jet Airways is dat gelukt.

Toerisme Vlaanderen werkt samen met de luchthavens en met de luchtvaartmaatschappijen. Het is evident dat de luchtvaartmaatschappijen de eerste partners zijn. Toerisme Vlaanderen heeft zwaar geïnvesteerd in de nieuwe bestemmingen Shanghai en Montréal, zoals dat destijds ook is gebeurd met Jet Airways en Hainan Airlines. Hainan Airlines heeft nu een nieuwe rechtstreekse verbinding Shanghai-Brussel geopend. Dat gebeurde na tal van promoties, copromoties en activiteiten, georganiseerd door Toerisme Vlaanderen. Die inzet was er ook voor Air Canada, met Montréal. Toerisme Vlaanderen organiseerde evenementen in Montréal en Toronto. Er werden presentaties gegeven aan deelnemers. Er werd een verkenningsreis georganiseerd voor Canadese touroperators, met sponsoring van de tickets door Air Canada. De promotie van Vlaanderen wordt op deze manier sterk ondersteund. Momenteel is Brussels Airport in onderhandeling met de Japanse luchtvaartmaatschappij ANA voor de invoering van een nieuwe rechtstreekse vlucht tussen Brussel en Tokio. Toerisme Vlaanderen is hierin geen directe betrokken partij, maar houdt ook hier de vinger aan de pols, treedt actief op waar dat moet en ondersteunend waar dat kan. Tijdens de Road Show China-Japan stond ook een gesprek met vertegenwoordigers van ANA op het programma. Indien deze verbinding tot stand komt, zal Toerisme Vlaanderen daarin investeren en actief die lijn promoten.

Wie deze commissie volgt, weet hoe belangrijk het is dat we opnieuw een rechtstreekse verbinding hebben met Japan. Japan is als jaarlijkse 'incoming'-bestemming jaar na jaar achteruitgegaan sinds het wegvallen van de rechtstreekse Sabena-vluchten. Het is van uitzonderlijk groot belang dat we opnieuw zo'n rechtstreekse lijn hebben. Er zijn trouwens contacten tussen Toerisme Vlaanderen en een aantal chartermaatschappijen voor de verbinding Japan-Zaventem. Het is logisch dat Zaventem de belangrijkste luchthavenpartner is van Toerisme Vlaanderen. Zaventem heeft 15 tot 20 miljoen passagiers per jaar. De regionale luchthavens in Vlaanderen ontvangen op jaarbasis elk niet meer dan 200.000 passagiers. Dat schetst de orde van grootte.

Mijnheer Verstreken, dat betekent niet dat de regionale luchthavens niet belangrijk zouden zijn. We zijn daar hard mee bezig. Het is natuurlijk ook zo dat het profiel van de reizigers op de regionale luchthavens in mindere mate beantwoordt aan de doelgroep van 'incoming'-toeristen – leisure- en MICE-toeristen (meetings, incentives, congresses, exhibitions) – die Toerisme Vlaanderen viseert. Het leeuwendeel van de vluchten op de regionale luchthavens bestaat uit individuele zakenvluchten, bijvoorbeeld de City Jet-vluchten (voorheen Vlaamse Luchtvaartmaatschappij) tussen Deurne, Londen en Manchester, outgoing chartervluchten

Thomas Cook Airlines en Jetairfly vanuit Oostende. Dan zijn er ook een aantal lokale vluchten en oefenvluchten. U weet dat Toerisme Vlaanderen de opdracht heeft om elke opportuniteit die rendabel kan zijn en die inkomend toerisme kan aanbrengen, te grijpen. Toerisme Vlaanderen doet dat ook, door voor de luchthaven van Oostende nieuwe luchtvaartmaatschappijen proberen aan te trekken.

Ik wil erop wijzen, voor ik inga op de detailvragen van de heer Caron, dat Toerisme Vlaanderen die regionale luchthavens promoot. Ik heb daarvan documentatiemateriaal bij. Als u wilt, kan dat aan de commissie bezorgd worden. Dat gebeurt op de website, in Groot-Brittannië en in andere landen waar de regionale luchthavens worden gepromoot. Daar worden al die verbindingsmogelijkheden vermeld. Het is evident dat dit gebeurt. Alleen is het niet zo dat dit zal gebeuren in de brochures van Vlaanderen Vakantieland. Dat is puur de binnenlandse markt. Dat gebeurt bijvoorbeeld wel in de brochure Urban chic in Flanders, die verspreid wordt in het Engels in het buitenland. Daarin wordt promotie gemaakt voor die regionale luchthavens, voor de mogelijkheden om naar Vlaanderen te komen. Dat is een uitprint van wat op de website staat. U kunt daar alle informatie op vinden. In het Engels ziet u alle mogelijke verbindingen: Brussels Airlines, City Jet, British Airlines, Ryanair, Antwerp Airport. Dat gebeurt dus. Dat is evident. Flanders Day and Night is nog een brochure waar de verbindingen in staan. Toerisme Vlaanderen doet dat op een professionele manier. Dat dit niet gebeurt in Vlaanderen Vakantieland, is evident, want dat is de binnenlandse markt. Toerisme Vlaanderen is bereid om te investeren in specifieke marketingacties die leiden tot de realisering van zijn strategische doelstellingen. Dat kan met joint promotions of partnerships.

De heer Caron vraagt of dit allemaal wettelijk is en of dit spoort met de wet op de overheidsopdrachten en met de Europese concurrentieregels. Ik ben zo vrij om daarop wat korter te antwoorden omdat ik verwijs naar de vraag die daarover vroeger is gesteld in de commissie. Ook in de plenaire vergadering is er een vraag van de heer Sintobin geweest. Ik heb toen gewezen op de Europese regels ter zake. Het is ook zo, mijnheer Caron, dat de vrees die geuit werd dat het zou gericht zijn op een welbepaalde maatschappij, niet het concept is. Het concept is inderdaad dat er een call zal gebeuren door die vzw en dat daarbij een aantal bestemmingen naar voren worden geschoven die interessant zijn voor Oostende en Vlaanderen, namelijk Noordwest-Engeland, Schotland, Zuid-Frankrijk, Spanje, Catalonië, Noord-Italië. Dat zijn bestemmingen voor ons inkomend toerisme. Het is zo dat er nog geen overeenkomst tot stand is gekomen. Toerisme Vlaanderen wacht nog op de laatste voorstellen van de vzw vooraleer in een samenwerkingsovereenkomst te stappen. Ik wil beklemtonen – en ik heb dat zopas nog besproken met de administrateur-generaal – dat Toerisme Vlaanderen alleen in de promotieactie zal stappen en geen andere zaken ondersteunen. Toerisme Vlaanderen is gefocust op het inkomend toerisme en gaat niet de promotie doen om van hier naar eender welke ‘costa’ te gaan vliegen of eender welke Noord-Italiaanse bestemming. Dat is niet onze opdracht. Toerisme Vlaanderen moet toeristen aantrekken.

Dat zal ook gebeuren, als tenminste het samenwerkingsvoorstel dat voorligt, de goedkeuring kan wegdragen van Toerisme Vlaanderen. In principe zal dat moeten gebeuren in de loop van de maand oktober. Dan moet er een Europese marktbevraging volgen, die, als alles goed gaat, in november zou kunnen starten met in het beste geval een toewijzing van de opdracht in februari van volgend jaar. Met dan de operationaliteit volgend jaar, afhankelijk van de overeenkomst en van de interesses, in juni of juli. Dat is het optimale schema, maar dat kan nog niet goed van start gaan omdat Toerisme Vlaanderen nog altijd wacht op een samenwerkingsovereenkomst waarop het een go kan geven.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Dank u wel, minister. Om reclame te maken in de brochures in Groot-Brittannië voor bestemmingen luchthaven Brugge-Oostende moet er natuurlijk eerst een lijn zijn. Dat is nu nog niet meteen aan de orde. Mocht bijvoorbeeld dit initiatief van de

vzw mislukken of niet doorgaan, hoop ik dat er vanuit het kabinet en Toerisme Vlaanderen wel initiatieven worden genomen om toch andere spelers te kunnen vinden die naar de luchthaven Brugge-Oostende gaan. Voor citytripbestemmingen als Brugge, Gent, Oostende, de hele kuststreek en ook met de herdenking van Wereldoorlog I is dat natuurlijk niet onbelangrijk voor de toekomst. Ik denk dat er meerdere spelers zijn dan alleen maar Ryanair. Die wordt natuurlijk heel vaak in de pers genoemd, met alle voor- en nadelen ervan. Maar er zijn heel wat spelers op de markt en ik hoop dat daar blijvend werk zal worden van gemaakt.

Ik heb al in de vorige legislatuur gezegd dat het niet vijf voor twaalf is, maar vijf over twaalf. We zijn de enige regionale luchthaven van Europa die daar geen werk van maakt en waar er geen echte vooruitgang wordt geboekt. Ik hoop dat er in sneltempo en op een positieve manier werk van kan worden gemaakt. Er is op dit moment inderdaad vooral 'outgoing' toerisme door de chartermaatschappijen Thomas Cook en Jetair, maar er zijn enorm veel mogelijkheden op het vlak van 'incoming' toerisme. Men zegt altijd dat dit bij ons niet lukt omdat er geen wuivende palmbomen zijn en omdat er geen zon is. Ik veeg dat argument van de kaart als larie en apekool, want men gaat ook wel honderd kilometer boven Stockholm om Stockholm als citytripluchthaven te gaan bezoeken. Daar moet degelijk werk van worden gemaakt. Ik hoop dat het belang van de regionale luchthavens ook aan bod komt in de beleidsbrief van volgend werkjaar. De positieve initiatieven die voor de lange afstandvluchten zijn genomen, kunnen hopelijk ook waargemaakt worden voor Europese bestemmingen.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Het lijkt me logisch dat Vlaanderen Vakantieland geen reclame maakt voor het buitenland, maar ik wist niet dat de brochures niet worden gebruikt in het buitenland. Klopt dat? Ze worden blijkbaar niet vertaald, bijvoorbeeld in het Engels of het Frans, voor andere markten.

Minister Geert Bourgeois: Waar u naar verwijst, betreft andere vormen van toerisme. Vooral de kunststeden worden in het buitenland via websites en gerichte campagnes gepromoot.

De heer Marc Vanden Bussche: Het zou handig zijn mochten de commissieleden de brochures overhandigd krijgen die in het buitenland verschijnen.

Minister Geert Bourgeois: Er staat natuurlijk veel op allerhande websites aangekondigd. Er is ook heel veel 'free publicity'. De grootste actie van de buitenlandkantoren bestaat erin 'free publicity' in kranten, bijlagen van tijdschriften en zo meer te verwerven. De administrateur-generaal kan daarover meer vertellen.

De heer Peter De Wilde, administrateur-generaal Toerisme Vlaanderen: Onlangs was ik te gast bij de kustburgemeesters. De vraag werd me eveneens gesteld welke publiciteit-inspanningen Toerisme Vlaanderen voor de kust levert. Voor de eerste jaarhelft van 2010 had ik de 'free publicity'-inspanningen voor de Nederlandse markt bij me. We kwamen op een bedrag uit van 1,6 miljoen euro 'free publicity', enkel en alleen voor de kust. Daarvan ging 600.000 euro alleen al naar Knokke-Heist. Het gaat hier om de eerste jaarhelft. Gelijkaardige inspanningen kunnen worden voorgelegd voor alle markten. Voor de Spaanse markt moet men dat vermenigvuldigen met een factor 3 à 4. Ik zal ervoor zorgen dat de drukwerken aan de geïnteresseerde commissieleden worden overgemaakt.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik dank u voor het antwoord, minister. De opgezette constructie met een vzw is zeker correcter en op termijn ook efficiënter dan voorheen. Mijn kritiek was gebaseerd op de vroegere constructie, waarbij één luchtvaartmaatschappij werd aangetrokken. Vanuit Toerisme werden dan middelen bijeengebracht die toevallig goed overeenkwamen

met de som aan taksen die deze luchtvaartmaatschappij moest afdragen. Dat was nogal doorzichtig. Deze open constructie met meerdere maatschappijen is veel helderder.

Ik ben tegen staatsteun voor luchtvaartmaatschappijen. De vluchten zijn al erg goedkoop, dus moeten we ze niet promoten. We zijn voorstander van de ontwikkeling van Oostende tot een passagiersluchthaven in functie van het toerisme, maar niet van een verdere uitbreiding voor een vrachtluchthaven. Dat is een verderfelijke politiek.

Dat hoort misschien maar gedeeltelijk tot uw bevoegdheid, maar ik zou het waarderen mocht er een veel actievere prospectiepolitiek worden gevoerd om de trafiek te ontwikkelen vanuit de luchthaven, en niet alleen vanuit Toerisme Vlaanderen. Het ontbreekt het bestuur van de luchthaven aan dynamiek. Dat zijn misschien harde woorden, maar de luchthaven heeft een toekomst. Met de hervorming en de inzet van Toerisme Vlaanderen ligt er een kans voor het grijpen, en dat is een interessante ontwikkeling.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik ben blij dat u achter het project staat. Er kunnen vragen bij worden gesteld, maar heel Europa doet het. We kunnen moeilijk de domste van de klas blijven en niet promoten of investeren, want dan schiet je alleen maar in je eigen voet.

Ik begrijp uw nadruk op de ontwikkeling van Oostende tot een toeristische regionale luchthaven. Tussen Gent, Brugge en Oostende is een uniek samenwerkingsverband afgesloten. Dat is schitterend. Het is normaal dat Toerisme Vlaanderen, uiteraard binnen de wettelijke mogelijkheden, zijn steentje daartoe bijdraagt zodat er inderdaad luchtvaartverbindingen kunnen worden binnengehaald en het toerisme wordt aangezwengeld. Dat is belangrijk. En dat we daar met zijn allen achterstaan, is een goede zaak.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de situatie van Dexia en Ethias - 2371 (2009-2010)

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Mijn vraag heeft alles te maken met een persbericht dat dateert van 19 augustus 2010. Toen werd bekend dat de verzekeringsgroep Ethias nog altijd met problemen kampt door zijn belang van 5,04 percent in Dexia. Dat komt omdat de mindere waarde van Dexia nog niet werd ingeboekt. Ethias heeft 88,8 miljoen aandelen van Dexia die volgens revisor PricewaterhouseCoopers (PwC) in de boeken op een waarde van 9,90 euro per aandeel staan ingeschreven. Het Dexia-aandeel had op 19 augustus 2010 echter slechts een waarde van 3,48 euro. Ondanks de vraag van de revisor om de afwaardering in te schrijven, gaat Ethias hier niet op in, met als reden dat de participatie voor de lange termijn wordt aangehouden. Nochtans verplicht Europa Ethias om 90 percent van de aandelen van de financiële groep tegen mei 2012 af te stoten, waardoor van lange termijn geen sprake kan zijn.

PricewaterhouseCoopers is redelijk scherp over deze beslissing door te stellen dat Ethias voor de rekening van 2010 veel moeilijker zal kunnen ontsnappen aan een afboeking. Die kan leiden tot een daling van het eigen vermogen zodat de groep maatregelen moet treffen en zelfs moet beslissen over ontbinding of voortbestaan.

Minister, in uw omzendbrief met de code BB 2010/04 betreffende instructies voor het opstellen van de budgetten voor 2011 en de bijhorende meerjarenplannen van de gemeenten en de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, is niets terug te vinden over hoe de gemeenten moeten omgaan met dergelijke situaties. Nochtans is de situatie van Dexia en

Ethias voor een aantal steden en gemeenten een heel belangrijk gegeven, aangezien zij toch wat aandelen hebben. Dat geldt niet voor alle gemeenten, maar toch wel voor een aantal. De fluctuatie van de aandelen maar ook het niet inboeken van Ethias of Dexia van minderwaarden, geeft een vertekend beeld op de begroting en de solvabiliteit van de gemeenten.

Minister, gaat u overleg plegen met Ethias in het belang van de Vlaamse steden en gemeenten gezien de waarschuwing van PricewaterhouseCoopers? Gaat u een initiatief nemen richting de Vlaamse steden en gemeenten over hoe om te gaan met de situatie van Dexia en Ethias? Moeten de Vlaamse steden en gemeenten in de opmaak voor hun begroting 2011 en de meerjarenbegroting de huidige effectieve waarde van de Dexia- en Ethias-aandelen opnemen? Indien de Vlaamse steden en gemeenten de huidige effectieve waarde van de Dexia- en Ethiasaandelen moeten opnemen in hun begroting 2011 en de meerjarenbegroting, wat betekent dat dan in globale cijfers voor alle steden en gemeenten samen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

– *Mevrouw Annick De Ridder treedt als voorzitter op.*

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, collega's, het is inderdaad zo dat de revisor PwC een waarschuwing heeft gegeven in de vorm van wat men noemt een licht voorbehoud, op de algemene vergadering die de jaarrekening van 2009 heeft goedgekeurd. Het is de plicht van de revisor om zo'n waarschuwing te geven, maar de raad van bestuur van Ethias heeft aan de algemene vergadering voorgesteld om daar niet op in te gaan.

Zoals u weet, is Ethias recent geherstructureerd, naar aanleiding van de financieel-economische crisis. U was toen trouwens betrokken bij de beslissing van de Vlaamse Regering. De crisis heeft ertoe geleid dat het kapitaal en de solvabiliteit moesten worden verhoogd. Er is inbreng van kapitaal geweest door de federale, de Waalse en de Vlaamse Regering, elk met 500 miljoen euro.

Er is toen Ethias Finance nv opgericht. Ethias Finance nv bestaat uit vier ongeveer gelijke aandeelhouders. De federale staat heeft 45 percent plus 1. Het Waalse Gewest heeft 25 percent plus 1. Het Vlaamse Gewest heeft 25 percent plus 1. Dan is er nog de onderlinge verzekeringsmaatschappij Ethias Gemeen Recht, met een participatie van 25 percent min 3 van de aandelen. Samen hebben ze dus 100 percent van Ethias Finance nv. Ethias Finance nv heeft op haar beurt 100 percent van Ethias nv.

Het is bij Ethias nv dat een aantal participaties zitten, onder andere die van Dexia. U weet dat de Europese Commissie heeft gezegd dat, in het kader van de beoordeling van de gegeven overheidssteun, een aantal van die participaties moeten worden afgestoten. Als ik me niet vergis, is dat trouwens al gebeurd voor Nateus nv en ook voor BELRE nv. Dat is dus al gebeurd op eis van de Europese Commissie.

De vier aandeelhouders participeren dus op een ongeveer gelijkwaardige manier. Alleen moet je zeggen dat de onderlinge verzekeringsvereniging Ethias Gemeen Recht geen vennootschap is met aandelen voor de deelnemende gemeenten. Zoals het woord het zelf zegt, is het een onderlinge verzekeringsvereniging. Een onderlinge verzekeringsvereniging is een vereniging van personen die overeenkomen om zich onderling te verzekeren en de last van de geleden schade onder elkaar te verdelen. Daartoe vormen ze een fonds dat wordt gespijsd door hun bijdragen. Op die manier is iedereen dus tegelijkertijd verzekeraar en verzekerde. U kent allemaal dat begrip. Er zijn ook lokale coöperatieven van onderlinge verzekeringsmaatschappijen.

Het betekent natuurlijk niet dat een onderlinge verzekeringsmaatschappij geen winsten kan hebben. Het kan gebeuren dat Ethias Gemeen Recht een deel overschotten realiseert en die ook uitkeert aan haar deelnemers in de vorm van teruggaven en winstdeelnames.

Het is mogelijk dat Ethias nv – ik spreek dus niet meer over Ethias Gemeen Recht – een minderwaarde moet boeken op haar Dexia-participatie. Deze waarschuwing is gegeven door PwC. PwC wijst op de mogelijke waardevermindering die Ethias nv zou kunnen lijden omwille van het feit dat de Dexia-aandelen tegen een te hoge koers geboekt staan in de boeken van Ethias nv.

Kan dat een invloed hebben op de onderlinge verzekeringsvereniging? Dat kan indirect een effect hebben op de winstdeelname. Het is geen aandeelhoudersstructuur. Het is niet zoiets als de Gemeentelijke Holding waarin de gemeenten aandelen hebben. Het is een onderlinge verzekering met iedereen verzekeraar en iedereen verzekerde. Het zou dus kunnen dat het indirect een invloed heeft, bijvoorbeeld in die zin dat de verzekeringspremies groter zullen worden of dat er voor een tijd geen winstdeelname zal zijn enzovoort. Dit is dus de situatie van Ethias onderlinge verzekeringsvereniging.

Ga ik een initiatief nemen? Vanuit mijn verantwoordelijkheid als minister bevoegd voor het binnenlands bestuur, kan ik geen initiatief nemen en ga ik geen initiatief nemen. De lokale besturen zijn via Ethias Gemeen Recht en de Gemeentelijke Holding onrechtstreeks aandeelhouder van respectievelijk Ethias nv en Dexia. De lokale besturen hebben ook hun aandeelhoudersverantwoordelijkheid. Zolang de lokale besturen in hun beslissingen binnen de wet handelen en het algemeen belang niet schaden, kan en zal ik ook niet optreden.

U vraagt hoe de Vlaamse steden en gemeenten zich daartegenover opstellen. Ik moet zeggen dat uw vraag mij een beetje verbaast. U kent de technieken die er bestaan. Men moet een onderscheid maken tussen begroting en boekhouding. De begroting is het begroten: het ramen van de inkomsten en de uitgaven op kasbasis. Een gemeente die participaties heeft, moet begroten wat ze het volgende jaar zal hebben aan inkomsten. Ze moet ramen wat de inkomsten zullen zijn aan dividenden, eventuele winstuitkeringen van de onderlinge verzekeringsvereniging of van de Gemeentelijke Holding. Dat moet worden opgenomen in de begroting, nu in die van 2011, en eventueel ook in de meerjarenbegroting. De jaarlijkse omzendbrief, die u ook altijd hebt verstuurd, heeft daarop betrekking en zegt dat men inlichtingen moet inwinnen bij de intercommunales en de vennootschappen waarin men participeert en vragen naar de winstverwachtingen voor volgend jaar. Dat moeten ze op een correcte manier inschrijven in hun begroting. Dat geldt voor de winstdeelnemingen en voor de dividenden, zowel van Ethias als van de Gemeentelijke Holding.

Wat de boekhouding betreft, moet men de regels volgen wat betreft de waardering van de financiële vaste activa zoals die worden opgenomen in de gemeentelijke balans en dus niet in het budget. De gemeenten hebben geen Ethias-aandelen – het is een onderlinge verzekeringsmaatschappij –, de gemeenten hebben wel aandelen in de Gemeentelijke Holding en zijn zo onrechtstreeks aandeelhouder van Dexia.

Tot vandaag volgen de gemeenten de regels van de Nieuwe Gemeentelijke Boekhouding. Volgens deze regels wordt wat men aanhoudt in vennootschappen en in intercommunales, niet geherwaardeerd. Activa van de gemeenten worden op dit ogenblik niet geherwaardeerd. Ze staan erin voor bedrag x en blijven er ook ten eeuwigden dagen in staan voor dat bedrag. Dat betekent dat de waarde opgenomen op de beginbalans of, voor deelnemingen verworven na het opstarten van de nieuwe boekhouding, de aanschaffingsprijs ongewijzigd blijft in de boekhouding. Het is slechts op het ogenblik van een eventuele verkoop van de aandelen dat de meer- of minwaarde als ‘uitzonderlijk resultaat’ zal worden geboekt. De gemeentelijke aandeelhouders kunnen dus voorlopig geen waardevermeerdering of waardevermindering boeken op de deelnemingen in de Gemeentelijke Holding. Pas bij een eventuele verkoop zou dit wel kunnen.

U weet dat, op mijn voorstel van 25 juni 2010, de Vlaamse Regering het besluit heeft goedgekeurd betreffende de nieuwe beleids- en beheerscyclus voor gemeenten, OCMW's en provincies. We hebben dat hier al enkele keren besproken. Die nieuwe cyclus zal in principe starten vanaf 1 januari 2014, maar op 1 januari 2011 wordt er gestart met een twintigtal

pilootbesturen. In dit besluit zijn specifieke waarderingsregels opgenomen. In artikel 183, paragraaf 1: “Na hun opname als een actief worden de financiële vaste activa en de overige materiële vaste activa, waarvan de reële waarde betrouwbaar kan worden bepaald, geboekt tegen de geherwaardeerde waarde. Dat is de reële waarde op het moment van de herwaardering, verminderd met eventuele latere geaccumuleerde afschrijvingen en latere geaccumuleerde waardeverminderingen.” Ik citeer ook nog de derde alinea van die paragraaf: “De herwaardering wordt voldoende regelmatig uitgevoerd om ervoor te zorgen dat de boekhoudkundige waarde niet beduidend verschilt van de reële waarde op de balansdatum.”

Bijgevolg zullen straks alleen de twintig pilootbesturen de geherwaardeerde waarde van hun deelnemingen in de Gemeentelijke Holding, die zal gelden op 1 januari 2011, moeten opnemen in de gemeentelijke boekhouding. Ik sluit uiteraard niet uit dat op dat moment – wie ben ik om dat allemaal te voorspellen – een minwaarde zal moeten worden geboekt. Hoeveel dat zal zijn en wat de evolutie zal zijn, kan op dit ogenblik onmogelijk worden voorspeld. Het zou in elk geval een goede zaak zijn indien in de toekomst in de gemeentelijke boekhoudingen niet langer de fictieve waarde maar de reële waarde van deze aangehouden aandelen zou staan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het verschijnen van een promotionele kaart van Vlaanderen bij Visit Flanders
- 2370 (2009-2010)

Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de landkaart op de website Fabulous Flanders van Toerisme Vlaanderen
- 2381 (2009-2010)

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister, het is niet de eerste keer dat er in deze commissie vragen worden gesteld over het gebruik van door het departement Toerisme ‘aangepaste’ landkaarten. Op de Engelstalige website van Toerisme Vlaanderen www.visitflanders.co.uk staat een kaartje waarop Vlaanderen als zelfstandige staat en Wallonië als buurland België worden aangeduid. Brussel staat afgebeeld als de hoofdstad van Vlaanderen, in plaats van als een afzonderlijk gewest. Er is dus sprake van ‘Flanders’ en ‘Belgium’, en Brussel ligt ergens in ‘Flanders’.

Toerisme Vlaanderen vindt niet dat het met de kaart in de fout is gegaan en is niet van plan ze aan te passen. De argumentatie is dat het kaartje functioneel bedoeld is en dat het in één oogopslag duidelijk maakt waar Vlaanderen ligt en welke steden de moeite waard zijn om te bezoeken. Dat is natuurlijk allemaal goed en wel. Toerisme Vlaanderen erkent dat de staatsstructuur van ons land uiteraard complexer is. Mijn collega Sven Gatz heeft het eerder mooi gesteld: “de uitdrukking die men aan landkaarten geeft is ook een uitdrukking van een bepaalde politieke constellatie”. Volgens mij gaat het hier om ambtenaren of medewerkers van een beleidscel die hun les aardrijkskunde niet willen leren. ‘Flanders’ is nu eenmaal geen land dat zich ten noorden van ‘Belgium’ situeert, zelfs niet gezien vanuit Engeland, dus ook niet op Engelstalige kaartjes.

Minister, dergelijke incidenten zijn niet goed voor ons imago in het buitenland en kunnen dus het best vermeden worden. De Vlamingen werden de voorbije jaren door de internationale

pers al afgeschilderd als een groep fanatici die een heksenjacht op Franstaligen organiseren. Spijtig genoeg bevestigt dit soort communicatie dat beeld alleen maar.

Minister, hebt u hierover al gesproken met de verantwoordelijken van Toerisme Vlaanderen? Zo ja, met welk resultaat? Hebt u hierover al gesproken met de Vlaamse imagoambtenaar? Zo ja, welke waren zijn bevindingen? Hoe zullen dergelijke incidenten in de toekomst vermeden worden?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, misschien was het incident een storm in een glas water of misschien zagen bepaalde mensen spoken die geen spoken bleken te zijn. Ik heb mij er in elk geval niet over geërgerd. Ik had geen problemen met het kaartje.

Er was inderdaad in augustus wat commotie over een landkaart op de Engelstalige website 'Fabulous Flanders' van Toerisme Vlaanderen. Op die landkaart lijkt Vlaanderen zelfstandig en wordt Wallonië afgebeeld als buurland België. Brussel is volgens de interpretatie van sommigen een Vlaamse stad in plaats van een afzonderlijk gewest. Het is inderdaad zo dat wij hier met zijn allen hebben goedgekeurd dat Toerisme Vlaanderen promotie maakt voor 'Destination Flanders', en dat is inclusief Brussel. Vanuit dat oogpunt kan ik die kaart wel begrijpen.

De burgemeester van Knokke riep naar aanleiding van deze landkaart de kustburgemeesters op om de samenwerking met Toerisme Vlaanderen stop te zetten "indien de politieke wereld geen maatregelen neemt om dit wanbeleid een halt toe te roepen". Ik denk niet dat we kunnen spreken van een wanbeleid van Toerisme Vlaanderen, als we zien dat er elk jaar meer mensen ons leuke landje weten te waarderen. Het aantal overnachtingen blijft stijgen en ook de kwaliteit wordt steeds beter.

Zo ver komt het wellicht niet, maar de kustburgemeesters waren wel van plan om een brief naar Brussel te sturen met de vraag om stappen te ondernemen. Sommige kustburgemeesters zijn bezorgd dat Walen en Brusselaars, die ruim 20 percent van de dagjestoeristen uitmaken of die heel wat buitenverblijven aan de kust in handen zouden hebben – Walen 17,8 percent en Brusselaars 9,1 percent – als tegenreactie de kust links zouden laten liggen. Ik denk niet dat dit zal gebeuren. Het is niet omdat men in Wallonië dit of dat zegt, dat wij vanuit Vlaanderen niet meer naar Luik zouden gaan of de Ardennen zouden gaan ontdekken.

Minister, wat is uw visie op deze problematiek? Wat is de uitleg voor de landkaart? Hebt u al een brief van de kustburgemeesters gekregen? Zo ja, wat was hun exacte vraag en wat is uw reactie op de brief?

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marc Vanden Bussche: Ik ben een kustburgemeester. Het was inderdaad een storm in een glas water. Ik erken zeker het belang van de acties van Toerisme Vlaanderen voor de kust. Ik denk niet dat er één kustburgemeester het in zijn hoofd zal halen om uit dat samenwerkingsverband te stappen.

De Waalse toeristen vormen een enorm belangrijke doelgroep voor de kust. Dat weet Toerisme Vlaanderen uiteraard ook. Dan kun je toch de vraag stellen of het nodig is om hen onnodig voor het hoofd te stoten. Als je onze Waalse broeders niet wil opjagen, is het marketinggewijs wijs om dergelijke kaarten in de toekomst te vermijden. Ik ben er sowieso een voorstander van dat elke kaart een juiste en correcte weergave is van de realiteit. België is nu niet zo groot dat we de onderdelen moeten beginnen aan te duiden. In Frankrijk of Amerika is dat misschien anders, maar hoe ons volledige landje in elkaar steekt, moet toch snel duidelijk kunnen worden gemaakt in het buitenland.

De voorzitter: De heer Segers heeft het woord.

De heer Willy Segers: Eerst een algemene bedenking. Dit is sinds 4 mei de tweede keer dat deze vraag voorkomt. Als er een andere insteek is rond eenzelfde thema, lijkt me dat normaal. Ik vind inderdaad dat de vraag van de heer Verstreken er iets aan toevoegt, namelijk het belang van het toerisme. Bovendien haalt hij cijfers aan vanuit Brussel, heeft hij het over de dagjestoeristen enzovoort. Mevrouw Brussee heeft het nog eens over het imago beleid. Ik denk dat we die hele discussie ook op 4 mei hebben gevoerd, naar aanleiding van de vraag van de heer Gatz. Als het gaat om het proberen te beperken van de agenda, zou ik vragen dat we dat in de toekomst wat kunnen bekijken.

Mevrouw Brussel, ten tweede, wat uw vraag inhoudelijk betreft, lijkt het imago van Vlaanderen in het buitenland u bijzonder te interesseren. We weten dat. We lezen ook uw persartikels, maar u moet toch ook weten, en dat is de discussie die we op 4 mei hebben gevoerd, dat het gaat om de vraag hoe men toerisme als persoonsgebonden materie aanduidt op een kaart. Dan kan men niet naast een tekening kijken zoals ook de Franstalige collega's dat doen in dit geval. Als u het dan toch als gewestmaterie bekijkt, dan zijn er nog een paar andere voorbeelden, zoals van transport en logistiek, van de werkgevers vanuit Wallonië. Om uw bezorgdheid over het imago van Vlaanderen echt in parlementair werk om te zetten, zou u die vraag kunnen gaan stellen in de commissie Werk, in de commissie Brussel en in de commissie Mobiliteit om te horen hoe de Vlaamse minister zou optreden tegen deze kaarten. We hebben de discussie de vorige keer al gevoerd en we zijn er al uitgeraakt. Ik vermoed dus dat de minister zijn antwoord waarschijnlijk in die context nog eens zal hernemen.

Dit is vooral een oproep om er in de toekomst rekening mee te houden dat dergelijke vragen al gesteld zijn, mocht dat kunnen. Tenzij ze iets aan de discussie toevoegen natuurlijk. Dat moet altijd kunnen.

De voorzitter: Gelukkig is het de voorzitter die de agenda bepaalt. Zo hebt u toch nog eens uw mening naar voren kunnen brengen doordat de vraag is geagendeerd.

De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Ik wil er nog aan toevoegen dat collega Brussee het volste recht heeft om hierover een vraag te stellen als het probleem zich opnieuw voordoet. Ik heb dat ook opnieuw gevolgd en ik ben ook van oordeel dat, als Toerisme Vlaanderen een landkaart verspreidt, daar correcte gegevens op moeten staan en dat alle polemieken, ook hier in deze commissie en ver daarbuiten – want sommigen is het daarom te doen – het imago van Vlaanderen en van België absoluut niet ten goede komen. Ik zou er toch voor pleiten dat als er landkaarten worden getoond, die correct zijn.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Ik ben dit spelletje kaarten ook een beetje beu omdat men bedoelingen toedicht aan opstellers van kaarten die er helemaal niet zijn. Het zijn spijkers op laag water zoeken. Ik erger me ook dikwijls – en dat is begonnen met de weerkaarten en de sfeerkaarten – aan kaarten die niet helemaal precies zijn, maar dat zal waarschijnlijk het gevolg zijn van het feit dat ik in het secundair onderwijs herhaalde keren laureaat Aardrijkskunde was.

De heer Segers heeft hier een aantal kaartjes van Waalse signatuur bij, waarbij de vorm van Brussel, mevrouw Brussee, meer op die van IJsland lijkt dan op die van de 19 gemeenten. Ik heb zelf vastgesteld dat men met Waalse inkt gedurfd heeft om een corridor van Baarle-Hertog naar de provincie Antwerpen aan te brengen. Dat is toch wel kras.

Mevrouw Brussee, u vraagt iedereen om zijn lessen Aardrijkskunde op te frissen. Ik mag u toch ook vragen om dat te doen met uw lessen Grondwettelijk Recht. U klaagt aan dat Brussel staat afgebeeld als hoofdstad van Vlaanderen in plaats van als een afzonderlijk gewest. Het is geen of/of, mevrouw Brussel. Dit parlement heeft een decreet goedgekeurd

waarbij Brussel wordt uitgeroepen tot hoofdstad van Vlaanderen. Dat wou ik toch ook wel eens zeggen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik ga ervan uit dat we andere beleidsterreinen niet gaan gebruiken voor communautaire discussies. Ik sluit me helemaal aan bij wat de heer De Loor vraagt: om correcte informatie te verspreiden. Er zijn hier meerdere mensen die dat graag in kleurenkaarten zien. Er bestaan ook gekleurde kaarten enzovoort. Ik pleit ervoor om dat formeel correct te doen. Het is een oproep aan alle betrokkenen om in officiële informatie en promotie voor Vlaanderen of voor Brussel correcte informatie te geven. Ik stel dezelfde vraag aan onze Waalse vrienden en aan mijn Noord-Franse burens uit de Eurometropool met wie u wilt samenwerken. Het is het enige middel om met elkaar samen door de deur te kunnen en goede afspraken te kunnen maken.

De voorzitter: Dit toch wel uitgebreide debat toont op zich het nut van de vraag aan, mijnheer Segers.

Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Het is inderdaad een uitgebreid debat, maar, voorzitter, u zult toch toestaan dat ik mijn verbazing uit over het feit dat dit thema hier nog eens opnieuw aan bod komt. Ik sta echt verbaasd van het masochisme dat hier in dit Vlaams Parlement beoefend wordt. Dit is een kaart die 2 jaar oud is. Dit is oude kost die opgewarmd wordt door de Franstalige pers en waar u vervolgens allemaal, de ene met betere en de andere met minder goede bedoelingen en met beide voeten vooruit, intrapt. Die kaart staat al 2 jaar op de website en de Franstalige pers komt geregeld met zulke zaken naar boven. Ik heb niemand aan Franstalige kant gehoord die allerlei ongenoemens, laat staan straffere gevoelens, geuit heeft, toen er door Toerisme van Franstalige kant kaarten werden verspreid waarop Voeren bij Wallonië wordt gehecht, waar de corridor wordt gerealiseerd tussen Wallonië en Brussel. Dan is de verontwaardiging er niet en hoor ik ook heel weinig Nederlandstaligen die daartegen reageren.

Ik heb destijds in het publiek gezegd dat de kaart in New York een fout was. Deze kaart, ik blijf erbij, is een functionele kaart. Het is geen staatkundige kaart die de bedoeling heeft om België, zoals het in zijn ingewikkelde staatkundige staat bestaat, in New York, Londen of waar ook ter wereld bekend te gaan maken. Deze kaart heeft de bedoeling om toeristisch Vlaanderen te promoten. Dat is ook de opdracht van Toerisme Vlaanderen. Toerisme is een gemeenschapsmaterie. Brussel is onze hoofdstad en een van onze kunststeden. Toerisme Vlaanderen moet dat op de best mogelijke manier gaan promoten.

Ik begrijp helemaal niet en ik ben er ook hoogst verontwaardigd over, mevrouw Brusseel, dat u zegt – en u hebt het opnieuw herhaald –: “Dergelijke incidenten zijn niet goed voor ons imago in het buitenland en kunnen vermeden worden. De Vlamingen werden de voorbije jaren door de internationale pers al afgeschilderd als een groep fanatici die een heksenjacht op Franstaligen organiseren. Spijtig genoeg bevestigt dit soort communicatie dat beeld alleen maar.”

Ik stel me echt de vraag of dit het standpunt van Open Vld is. Ik lees uw interviews in *Le Vif/l'Express* waarin u het beleid van de heer Keulen afvalt, waarin u het opneemt voor de kleine burgemeestertjes in de Rand, waarin u begrip uit voor de heer Maingain, waarin u pleit voor de uitbreiding van Brussel, waarin u uithaalt tegen de rondzendbrieven van Peeters enzovoort. Is dat nu het officiële standpunt van Open Vld? U beweert dat Vlaanderen zich met zo'n kaart opstelt als fanatici die een heksenjacht organiseren op Franstaligen. Laat ons ernstig blijven en wel wezen, dat heeft daar niets mee te maken. Dit is een kaart ter promotie van het toerisme in het buitenland. En trouwens met goed gevolg. Al diegenen die schreven dat dit ons imago naar beneden haalt, dat we daar toeristen zullen door verliezen, geef ik de cijfers. U volgt de commissie Toerisme. Voor het eerst in jaren zijn de cijfers vanuit de

Verenigde Staten opnieuw gestegen. Het zal wel niet zijn omdat we daar voor het eerst onder eigen vleugels werken, met een eigen Vlaams toerismekantoor, dat we daar slecht bezig zijn. De cijfers voor heel Vlaanderen voor inkomend toerisme zijn goed. We zijn als een van de eersten van Europa uit het dal aan het klimmen. Het zal wel niet zijn omdat Toerisme Vlaanderen dat allemaal slecht aanpakt. Als ik uw interview lees in Le Vif/l'Express, dan moet ik zeggen dat uw interventie hier me niet verbaast. Ik ben wel verbaasd mocht dit het standpunt zijn van Open Vld.

Ik wil ook zeggen, en ik heb dat ook publiek gedaan, dat ik de administrateur-generaal en de medewerkers van Toerisme Vlaanderen wil verdedigen. Deze mensen doen hun werk. Ze doen dat in het buitenland. Dat verloopt niet altijd foutloos. De eerste die hier nooit fouten maakt, mag zijn of haar hand opsteken. Hoe dan ook, gebeuren deze fouten altijd met de beste bedoelingen. Het enige tere punt is dat er meer coördinatie nodig is. Er is met de imago-ambtenaar inderdaad overlegd hoe we in de toekomst staatkundig de Belgische realiteit moeten brengen. We gaan echter nog altijd de toeristische toer op. We zullen Brussel nog altijd plaatsen waar het de facto ligt, mevrouw Brussee. We zullen Brussel niet in Wallonië plaatsen. Brussel is omgeven door Vlaams grondgebied en zal dat blijven, ook op onze kaarten.

Als een graaf uit Knokke dan zegt dat Toerisme Vlaanderen mag ontploffen, dan heb ik daar echt heel grote problemen mee. Toerisme Vlaanderen doet enorm veel voor de Vlaamse kust. De som voor marketing voor de kust bedraagt 500.000 euro. U hebt daarstraks van de administrateur-generaal van Toerisme Vlaanderen gehoord hoeveel 'free publicity' er alleen al in Nederland naar Knokke is gegaan: ik dacht iets van een 600.000 euro. Het budget voor het Impulsplan voor de kust bedraagt 1,26 miljoen euro. De bouw van een nieuw toerismekantoor in Knokke-Heist in 2007 heeft 347.000 euro gekost. Voor het Kustactieplan en de bouw van een bezoekerscentrum in het Zwin is 800.000 euro uitgetrokken. Als men dan zegt dat Toerisme Vlaanderen mag ontploffen en er een hetze ontstaat rond een agentschap dat zijn werk doet, heb ik daar problemen mee.

Ik heb geen brief gekregen van de kustburgemeesters, mijnheer Vanden Bussche. Er zullen vast wijze mensen tussen gezeten hebben. Ze hebben de zaak waarschijnlijk laten koelen zonder blazen. Ik wil hier nog eens vragen op te houden met permanent in de eigen voet te schieten en mee te heulen met de hetze in de Franstalige pers over een website die al meer dan 2 jaar oud is en voorts geen politieke bedoelingen heeft. Wie dat beweert, moet dat ook kunnen bewijzen. Ik moei me daar niet mee. Er zijn de laatste 2 jaar drie opeenvolgende administrateurs-generaal van Toerisme Vlaanderen geweest. Ik heb deze mensen geen enkele instructie gegeven. Zij werken niet op instigatie van een of andere minster. Ik ben trouwens een hele tijd geen minister van Toerisme geweest. Als men daar kritiek op heeft, zit men grondig fout. Deze mensen doen hun werk en proberen dat goed te doen en ze doen dat, in tijden van besparingen, ook goed.

Ik pleit ervoor dat dit parlement, dat voluntaristisch is opgetreden als het op Vlaamse autonomie aankwam, opdracht zou geven aan Toerisme Vlaanderen om het toerisme te promoten. Toerisme Vlaanderen moet dat doen en wordt daarop afgerekend, onder meer door uw kritische vragen. Ik pleit ervoor niet aan een of andere vorm van masochisme te doen dat door sommige Franstalige perslui wordt aangewakkerd.

De voorzitter: Mevrouw Brussee heeft het woord.

Mevrouw Ann Brussee: De lengte van uw antwoord toont aan dat mijn vraag nog relevant is, minister. De reden waarom een vraag twee keer wordt gesteld is dat een parlement een welbepaalde rol te spelen heeft, namelijk kritische vragen stellen aan de ministers over het gevoerde beleid. Als een eerste kritische vraag niet helpt om een oplossing teweeg te brengen, wordt ze voor de tweede keer gesteld. Als er irritatie is over de tweede vraag, vrees ik dat er bij sommige mensen een probleem is over het concept democratie.

Het parlement moet niet ophouden met vragen te stellen omdat de vraag sommige ministers niet bevalt.

Minister Geert Bourgeois: Ik zal niet uit uw Facebookpagina citeren. Het gaat hier over humanitaire rechten. Ik citeer niet wat u durft te schrijven over mensen. Over democratie heb ik van u geen lessen te krijgen. Ik respecteer alle meningen en ben niet geïrriteerd door uw vraag. Ik ben wel geïrriteerd door de toon die u aanslaat.

Mevrouw Ann Brusseel: De emotionele reactie van de minister en van de andere leden bewijst dat er nog een knelpunt is. Ik had het vooral over het professionele imago van Vlaanderen. Dat kan alleen worden bewerkstelligd als u de waarheid geen onrecht aandoet. Dan heb ik het over correct spelen, niet alleen over 'Flanders' versus 'Belgium'. De officiële naam van Nederland is ook 'The Netherlands' en niet 'Holland'.

U zegt dat sommige kaarten in Wallonië worden gemaakt. Uw antwoord doet me denken aan het antwoord dat ik aan mijn moeder gaf toen ik als puber van school thuiskwam met slechte punten voor een of ander vak. Ik zei dan dat het meisje naast me nog slechtere punten had. Dat is geen antwoord, minister.

Mocht ik in het Vlaams of Waals Parlement zetelen, zou ik ook vragen stellen over kaartjes waarin de Franstaligen zich vergissen. Zij maken ook fouten, maar dat weerhoudt me er niet van om hier vragen te stellen. We zijn het er allemaal over eens dat er overal fouten worden gemaakt. Het is echter onze rol om de Vlaamse overheid te controleren en niet de Waalse of de Franstalige.

Mijn bekommernis betreft het imago en het feit dat er een goed product wordt aangeboden. Het is niet handig om verwarring te zaaien over België en Vlaanderen. Uit internationale onderzoeken is intussen al genoegzaam gekend dat 'Flanders' geen merknaam is. De merknaam die wel bekend staat, tot spijt van wie het benijdt, is 'Brussels' en voorts, maar in mindere mate, 'Belgium'. Dat is onhandig als men Vlaanderen wil promoten. Ik stel voor dat Toerisme Vlaanderen met de centen van de belastingbetaler opteert voor het product dat het best verkoopt, namelijk het meest bekende.

Het is mij vooral te doen om het imago van Vlaanderen. Ik begrijp dat de vraag u verveelt vanuit een ideologisch perspectief. Het is blijkbaar wel een pertinente vraag, mijnheer Dehandschutter. U bent net als de minister persoonlijk in de aanval gegaan en hebt een heel ander thema aangeraakt. Dat is uw keuze. Ik heb het hier over de kaartjes die worden gebruikt. Ik blijf erbij dat de realiteit moet worden gerespecteerd, ook door de ambtenaren die kaartjes moeten ontwerpen. Elk kind dat op de lagere school op die manier een blinde kaart van België zou invullen, zou worden tegengehouden.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Ik hoop dat dit niet langer voer voor discussie zal zijn. Dit was allicht een storm in een glas water.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Mevrouw Brusseel associeert fouten in kaarten met politieke bedoelingen. Dat is verkeerd. Voorts interpreteert ze het in haar schriftelijke versie van haar vraag als een heksenjacht op de Franstaligen. In haar repliek zegt ze nu iets volledig anders. Dat moet misschien gezien worden in het licht van haar ideologische achtergrond. Of dat strookt met de visie van Open Vld, is nog maar de vraag. Ik hoop van niet.

Zij stelt dat 'Brussels' en 'Belgium' veel bekendere begrippen zijn dan 'Flanders'. Over 'Bruges' heeft ze blijkbaar nog niet gehoord. De ideologische bedoelingen die ze mij toedicht, zijn alleszins bij haar nog veel sterker aanwezig.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Voorzitter, mevrouw Brusseel, ik denk dat uw vraag een andere bedoeling had, zeker wanneer ik in uw toelichting de passage lees over het imago van Vlaanderen in het buitenland. Ik heb ook uw interviews in anderstalige kranten gelezen. Het is altijd – niet alleen af en toe – goed om de pers aan de overkant te lezen. Het zal u verwonderen, maar ik doe dat elke dag. Men leert er altijd veel meer mee dan door het lezen van de eigen pers. Wat u zegt, is voor uw rekening. Als het uw overtuiging is, dan is het uw overtuiging.

Maar u hebt het over imago en over een heksenjacht op de Franstaligen. De gewezen minister van Binnenlands Bestuur zit hier. Hij heeft een poging gedaan om een eigenlijk zeer puur en louter lokaal administratief dossier, namelijk dat van de drie burgemeesters, te verdedigen in de Raad van Europa. Hij zei dat hij een dossier zou opsturen en dat de raad niet anders zou kunnen dan hem gelijk te geven. Neen dus. Ze kwamen naar hier en wij kregen internationaal een slecht imago. Hoe komt dat, denkt u? Dat komt omdat in die internationale gremia – en dat weet u ook – de Franstaligen de hoofdrol spelen en zij er altijd in slagen om internationale gremia tegen ons in het harnas te jagen, hoewel het over louter administratieve, juiste beslissingen gaat.

Nu komen zeggen dat we ons internationale imago te grabbel gooien, omwille van een kaart die u niet zint, vind ik te ver gaan. Er zijn op internationaal vlak wel andere dingen waar Vlaanderen zich mee moet bezighouden dan dat. Er is in het verleden ook van ons een verwijt aan de Vlaamse Regering geweest dat ze in dat aspect, namelijk invloed in internationale gremia, veel te weinig energie heeft gestoken. Maar hier komen zeggen dat daarmee het imago van Vlaanderen in het buitenland is geschonden, vind ik ‘much ado about nothing’.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de gemeentelijke fiscaliteit - 2398 (2009-2010)

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, minister, collega's, jarenlang stonden de Voka's (Vlaams netwerk van ondernemingen) en de UNIZO's (Unie van Zelfstandige Ondernemers) aan de klaagmuur dat de gemeentelijke belastingen, vooral de onaangekondigde stijgingen ervan, een probleem waren voor de bedrijven zowel de grote als de kleine.

De vorige Vlaamse Regering heeft dit probleem willen verhelpen door middel van het zogenaamd Lokaal Pact. Op 29 augustus 2008 stelde de Vlaamse Regering vast dat alle 308 Vlaamse gemeenten voldeden aan de voorwaarden om toe te treden tot het Lokaal Pact. Meteen konden ook alle Vlaamse gemeenten meestappen in de schuldovername tegen 100 euro per inwoner en kregen ze jaarlijks een bonus van 42 miljoen euro als aanvulling op de middelen ter compensatie van de afgeschafte Eliaheffing. In mijn andere rol ben ik daarover destijds door vele collega's ondervraagd.

Het doel van het Lokaal Pact was controle te houden op de gemeentelijke fiscaliteit. Zo moesten de gemeenten in ruil voor de schuldovername zich ertoe verbinden hun gemeentebelastingen niet te verhogen, geen belastingen te heffen op tewerkgesteld personeel en op kantoorruimte, en zoveel mogelijk het principe ‘de vervuiler betaalt’ te hanteren.

Uit de nieuwsbrief van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) van 17 augustus 2010 blijkt echter dat de Vlaamse gemeenten vanaf 2011 niet meer kunnen rekenen op de jaarlijkse 42 miljoen euro extra die samenhangt met het Lokaal Pact. Dit blijkt volgens het artikel uit de jaarlijkse budgetcirculaire die de Vlaamse Regering op 16 juli 2010

goedkeurde. Hierin staat letterlijk: "De gemeenten kunnen voor hun budgetten 2011 geen rekening meer houden met een verhoogde Eliacompensatie zoals die overeenkomstig het Lokaal Pact gedurende de jaren 2008, 2009 en 2010 door de Vlaamse overheid is toegekend."

Minister, u geeft nochtans in uw beleidsnota Binnenlands Bestuur 2009-2014 duidelijk de indruk dat deze bonus behouden zal blijven. In rubriek 4.12 staat: "De Eliacompensatie behouden en de lokale financiën ondersteunen. In het kader van het Lokaal Pact dat de Vlaamse Regering op 1 februari 2008 met de gemeenten en provincies sloot, zijn op de Vlaamse begrotingen voor de jaren 2008 tot en met 2010 extra kredieten voor de Eliacompensatie ingeschreven. Mede omdat een aantal maatregelen uit het pact ook nog na 2010 een impact hebben, zal de Vlaamse Regering dit krediet ook na 2010 behouden. Deze maatregel past binnen 'de diverse initiatieven die de Vlaamse Regering zal nemen om de financiële situatie van de lokale besturen te verbeteren,' zoals het regeerakkoord vooropstelt."

Minister, de Vlaamse Regering legt nu niet meer de prioriteit bij het onder controle houden van de gemeentelijke fiscaliteit. Is de bekommernis over de gemeentelijke fiscaliteit en een bedrijfsvriendelijk gemeentelijk ondernemersklimaat voor haar nu geen prioriteit meer? In tegenstelling tot wat in het regeerakkoord staat, blijkt deze maatregel niet meer te passen binnen "de diverse initiatieven die de Vlaamse Regering zal nemen om de financiële situatie van de lokale besturen te verbeteren." Waarom past deze maatregel daar niet meer in en welke 'diverse initiatieven' zult u dan wel nemen om de financiële situatie van de lokale besturen te verbeteren?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, mijnheer Keulen, we hebben dit alles al eens heel grondig bediscussieerd naar aanleiding van een debat over de KBC-gelden in functie van een tweede Lokaal Pact. Toen hebben heel veel collega's van diverse partijen een betoog gehouden. Er waren vele meningen. U moet nog eens lezen wat uw collega van Rouveroi heeft gezegd, want hij sprak met een zekere andere tonaliteit, niet zozeer over wat dit betreft maar wel wat het tweede deel van de vraag betreft.

Het Lokaal Pact wordt door deze regering voor 100 percent nageleefd. U weet dat er een Eliacompensatie was. De vorige Vlaamse Regering heeft beslist om daar bovenop aan de lokale besturen nog een aanvullend bedrag toe te kennen voor drie welbepaalde jaren: 25 miljoen euro voor 2008 en 41,5 miljoen euro in 2009 en 2010. Voor de jaren na 2010 bepaalt het Lokaal Pact dat de compensatie minstens 83 miljoen euro moet bedragen.

Deze regering leeft dat na en zal handhaven dat de compensatie 83 miljoen euro blijft. Dat wordt rigoureuus nageleefd. Naar aanleiding van de discussie over de beleidsnota is dat hier ook nog eens meegedeeld. Het is opgenomen in de elektronische nieuwsbrief van de administratie aan de lokale besturen. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de nieuwsbrief van 27 november 2009. In de omzendbrief aan de lokale besturen die de budgetten voor 2011 moesten opmaken, is het ook nog eens vermeld.

We komen dus integraal de engagementen na. Het is ook zo dat we absoluut oog hebben voor de bedrijfsfiscaliteit. Ten eerste is er een groeiend pad voor de investeringen in nieuw materieel en outillage, die volledig worden vrijgesteld van onroerende voorheffing. De Vlaamse Regering compenseert dit voor 100 percent. Deze maatregel is ook geïnitieerd door de vorige regering maar heeft een steeds groeiende impact op de begroting van de huidige Vlaamse overheid. Ik heb ook meegedeeld aan de collega's die de discussie in de commissie hebben gevolgd, dat dit is opgenomen in de meerjarenbegroting die de minister van Financiën en Begroting aan het parlement heeft voorgesteld. De meerjarenbegroting bevat het volgend pad: 30 miljoen euro op de begroting 2010, 45 miljoen euro in 2011, 60 miljoen euro in 2012 en 75 miljoen euro in 2013. Het is dus een stijgend pad, waarbij de 100 percent-vrijstelling onroerende voorheffing wordt verleend op nieuw materieel en outillage.

Ten tweede wil ik er ook op wijzen dat deze regering ervoor geopteerd heeft om, ondanks de budgettaire problemen die we hebben en ondanks de lage inflatiecijfers – op een bepaald moment zelfs inflatie nul – de stijging van het Gemeentefonds met 3,5 percent per jaar cumulatief aan te houden. Ik wijs erop dat in 2011 het Gemeentefonds meer dan 2 miljard euro zal bedragen.

U komt in diverse commissies. Ik hoor dat in alle commissies vragen worden gesteld over besparingen en over het terugschroeven van allerlei budgetten voor verenigingen en voor allerlei initiatieven enzovoort. Ik denk dat dit de enige grote budgetpost is – 2 miljard euro – die vrijgesteld is, niet alleen van die besparingen, maar die bovendien ook nog een stijgend groeipad kent van 3,5 percent. Ik denk dat dit in deze tijden toch niet onaardig is om te vermelden.

Het is ook zo dat ik voorstander ben en blijf van de lokale autonomie, ook inzake financiën en fiscaliteit. Collega van Rouveroy heeft hier ook, namens uw fractie, deze stelling voor 100 percent verdedigd. Er waren hier nogal wat collega's die ook zeiden dat de Vlaamse overheid pacts mag sluiten, maar de autonomie van de gemeentebesturen moet respecteren. De burgemeesters en schepenen zijn allemaal verantwoordelijk tegenover hun kiezers. Ze moeten hun beleid voeren en elke gemeentelijke situatie is anders. Sommigen hebben heel veel moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Ze hebben niet zoveel aan maatregelen van de Vlaamse Regering om vrij te stellen van bedrijfsbelasting, om de eenvoudige reden dat ze geen of weinig bedrijven hebben.

Ik kom dat soort gemeenten dagelijks tegen. Ze zeggen me: "De Vlaamse Regering plant ruimtelijke structuurplannen en zegt waar er geen nieuwe woonwijken of kmo-zones mogen komen. Dat is allemaal goed en wel, maar wij ontberen ook die inkomsten. Geef ons ten minste de lokale autonomie om onze keuzes te maken." Het is een boeiende discussie geweest, met zeer genuanceerde meningen.

Met het agentschap streven we ernaar om zoveel mogelijk tot harmonisatie en tot modelreglementen te komen. Ik denk aan de belasting op leegstaande gebouwen, op niet-geadresseerde reclamedrukwerken. Deze initiatieven worden genomen om de gemeentebesturen te helpen om tot goede fiscale reglementen te komen.

Er zijn ook nog een aantal initiatieven met betrekking tot de financiële situatie. De belangrijkste is de stijging van het Gemeentefonds. De 100 percent vrijstelling van onroerende voorheffing voor de investeringen in materieel en outillage is een zeer belangrijke maatregel, met een enorm groeipad. Daarnaast zijn er een aantal zaken waar we met deze meerderheid heel sterk op inzetten met name om ervoor te zorgen dat de lokale besturen efficiënter gaan werken. We stimuleren zeer sterk de samenwerking tussen gemeente en OCMW. Er zijn gemeenten die daarin grote stappen hebben gezet en die tot grote synergieën en tot grote besparingen komen. Wij stimuleren de fusie van gemeenten, met alle bedenkingen die we daaraan moeten vastknopen.

Ik ben klaar met het concept van de planlastvermindering. De planlastvermindering voor de gemeenten en Vlaanderen wordt geraamd op 54 miljoen euro. We zullen de planlast natuurlijk niet helemaal laten verdwijnen. Ik hoop dat we er tijdens deze regeerperiode in slagen om alle vakministers en alle sectoren mee te overtuigen, want daar zit het grote probleem. Er komt uit heel wat sectoren heel wat druk om al de plannen te behouden. De jeugdsector was hier toen we het debat over het groenboek Interne Staatshervorming hebben gevoerd. Alle sectoren roeren zich en hebben een beetje koudwatervrees.

Ik houd een sterk pleidooi dat de specialisten uit deze commissie hun collega's in de andere commissies van het goede ervan zouden overtuigen: elk jaar 54 miljoen euro planlasten minder voor Vlaanderen en de gemeenten. We kunnen jammer genoeg niet alle planlasten laten verdwijnen, maar ze wel drastisch terugschroeven. Ik heb vandaag een plattelandsburgemeester ontmoet die een strategisch plan van 12 pagina's heeft gemaakt. Hij

zegt dat hij het ook zal uitvoeren en dat zijn mensen erop zullen toezien dat het gebeurt. Hij is er trots op dat het gebeurt. Maar hij gaf ook het voorbeeld van een bepaalde planlast waar hij is uitgestapt. Hij zei dat hij een consultancybureau moest inhuren omdat hij zo weinig personeel in zijn kleine stad had. Dat kostte hem meer dan hij kreeg aan Vlaamse subsidies. Hij zei dat hem dat kopzorgen baarde.

We gaan dus uit van een vertrouwen in de lokale besturen. We gaan ze niet vrijstellen van plannen. Er moeten meerjarenplannen komen en er moet worden gepland. De beleidscyclus zal toelaten om dit te monitoren zodat dit kan worden opgevolgd. Als we daar niet in slagen, zullen we de grote doorbraak niet realiseren. Het is dus een belangrijk punt dat op de steden en gemeenten afkomt, samen met het nieuwe financiële instrumentarium.

Uw fractie zegt constant dat we nog meer moeten bezuinigen, maar tegelijkertijd zijn er collega's uit uw partij die meer middelen vragen. Dat is natuurlijk bijzonder lastig. We besparen op 2 jaar tijd 2 miljard euro om tot een evenwicht te komen en tegelijkertijd zegt u dat we meer moet investeren.

Ik vind het een huzarenstukje voor de steden en gemeenten. Ik weet dat er gemeenten zijn die vinden dat het Gemeentefonds absoluut niet goed in elkaar steekt en ze hebben ook gelijk. De schaal gaat van 10 percent tot 40 percent. Er zijn steden en gemeenten die 40 percent van hun inkomsten uit het Gemeentefonds halen en er zijn er die er maar 10 percent uithalen. Dat is een enorm onevenwicht. Het is geen verwijt, aan niemand – begrijp me niet verkeerd –, want het is zo gegroeid, maar er zitten grote anomalieën in. We hebben nu niet de middelen om dit op te lossen. Je kunt dat maar oplossen als er meer middelen zijn.

In deze tijden de groei van 3,5 percent in stand houden – dat zijn tientallen miljoen euro per jaar –, de Eliacompensatie aanhouden op minstens 83 miljoen euro en het groeipad voor materieel en outillage laten stijgen tot 75 miljoen euro, zijn zaken die aantonen dat we onze verplichtingen nakomen en dat we bekommerd zijn om de lokale fiscaliteit. Maar ik voeg er in alle eerlijkheid aan toe dat er echt geen budgettaire ruimte is om meer te doen dan dat.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de problematiek van de Roma en het Roma-actieplan - 2511 (2009-2010)

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, minister, collega's, de problematiek van de Roma is tegenwoordig brandend actueel. We hebben enkele weken geleden de uitzetting van Roma in Frankrijk meegemaakt. Dat heeft tot heel wat discussies geleid, ook bij ons. De problemen die zich daar stellen, komen ook in Vlaanderen voor.

Op dit moment zijn er naar schatting twintig- tot dertigduizend Roma in Vlaanderen en Brussel. Ze leven voornamelijk in Brussel, Antwerpen, Gent, Sint-Niklaas, Temse en Diest. Misschien zijn er nog andere plaatsen die ik vergeet te vernoemen. In Gent, mijn stad, neemt het probleem stilaan een onbeheersbare en oncontroleerbare omvang aan.

Enkele weken geleden was er in Parijs informeel overleg van de ministers van Migratie. Eerst zou België daar niet aan deelnemen, maar uiteindelijk heeft het overleg toch plaatsgevonden. Er was enkele weken geleden ook een Europese top. Daar werd het beleid van de Franse president Sarkozy door een aantal topambtenaren bekritiseerd.

Ik verwijs ook graag naar een brief in De Morgen van Koen Geurts, stafmedewerker van de dienst Roma en Woonwagenbewoners van het Regionaal Integratiecentrum Foyer in Brussel en auteur van het boek 'De Roma van Brussel'. Hij pleit voor de snelle uitwerking van een doordacht Romabeleid en vraagt met klem om voldoende middelen vrij te maken om effectief een impact te hebben op deze veelzijdige problematiek.

De kwestie kwam hier ook aan bod naar aanleiding van andere vragen van collega's over de inburgering van de Roma. We weten allemaal dat dat in het kader van de bestaande wetgeving en de Europese context een moeilijke zaak is omdat de betrokkenen onderdanen zijn van de EU. Ik verwijs naar artikels in De Standaard en in Metro, waarin te lezen stond dat de Internationale Federatie voor de Mensenrechten op het punt staat om bij de Raad van Europa een klacht in te dienen over de Belgische houding ten opzicht van de Roma. "In het geval van een veroordeling zal België gevraagd worden zijn wetten en praktijken aan te passen", stelt de auteur van het artikel in Metro.

Minister, we hoeven niet te wachten op een mogelijke veroordeling door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens om een menswaardig beleid uit te werken en de praktijken die nu bestaan aan te pakken. Ook op Vlaams niveau kunnen betekenisvolle stappen worden gezet, al is de problematiek van de integratie van de Roma bijzonder ingewikkeld en overstijgt ze de draagkracht van Vlaanderen. Een gecoördineerde aanpak op Belgisch en Europees niveau is eveneens noodzakelijk.

Minister, hoe staat u tegenover het Franse beleid om de Roma uit te zetten? Hoe ver staat het met het Roma-actieplan dat wordt uitgewerkt door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur? U hebt dat plan in februari aangekondigd. Wanneer zult u met dat actieplan naar buiten komen? Welke aspecten van de problematiek zullen in dat plan aan bod komen? Ik denk aan onderwijs, gezondheidszorg, huisvesting, arbeidsmarktbeleid enzovoort. Op welke termijn wilt u concrete resultaten van dat plan zien? Hebt u er een idee van wat de financiële weerslag is van dat actieplan? Is het uw bedoeling om elementen uit dat plan in decreetgeving om te zetten? Het Vlaams Minderhedencentrum (VMC) pleit in zijn werknota 'Roma in Vlaanderen, knelpunten en aanbevelingen' voor de oprichting van een Vlaams overlegplatform 'Roma', bestaande uit mensen van de integratiesector en politiek verantwoordelijken. Komt dat platform er op korte termijn? In diezelfde nota pleit het VMC voor de oprichting van Roma-ondersteuningspunten in de steden met grote aantallen Roma. Zijn er concrete plannen om die punten op te richten? Nog in die nota oppert het VMC dat moet worden ingezet op het aanwerven van brugfiguren en bemiddelaars om de Roma wegwijst te maken in de reguliere dienstverlening. Bent u van plan om dat te doen? Is de Vlaamse overheid, en in het bijzonder uw kabinet, betrokken bij initiatieven op Belgisch en/of Europees niveau om de problematiek van de integratie van de Roma aan te pakken?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, ik wil eerst de collega's bedanken omdat zij hebben willen ingaan op de suggestie om de twee discussies van elkaar te scheiden.

De vraag van de heer Yüksel is absoluut terecht en komt op tijd. Ik was zelf ook een vraag aan het voorbereiden maar ik vind, mijnheer Yüksel, dat er ten aanzien van deze problematiek weinig tijd te verliezen is. Ik denk dat ik namens u en namens heel wat Gentse collega's mag spreken. Misschien zal de heer Dehandschutter hierover straks ook nog iets zeggen. De situatie is, zeker in Gent, dramatisch. Minister, ik herhaal het voor het verslag: de situatie is dramatisch.

Ik moet er altijd over waken niet al te emotioneel te worden, maar we krijgen allemaal, de heer Yüksel, de heer van Rouveroi, de burgemeester, ikzelf, dagelijks mails en brieven, en we worden aangesproken over de situatie in de stad, niet enkel in het centrum maar nog meer in de 19de-eeuwse gordel, waar mensen in vaak erbarmelijke omstandigheden proberen een huis te betrekken. Deze voormiddag gaf de burgemeester mij het meest extreme voorbeeld.

Onlangs werd een huis aangetroffen waar 38 mensen waren gedomicilieerd. Zij doen dat natuurlijk enkel en alleen met de bedoeling terecht te kunnen in het OCMW, met alle gevolgen die daaraan gekoppeld zijn. Ik wil het hier niet hebben over de hulp van het OCMW. Dat is op zich ook een discussie waard. Ik wil het hebben over de situatie in een aantal steden, waarbij de draagkracht van die stad of gemeente compleet aan het breken is. Je kunt het vergelijken met een wasmand met delicaat wasgoed. Als je daar in de kookwas gekleurd goed bij stopt, is alles kapot. Dat doet zich op dit ogenblik in de stad voor.

Minister, ik vraag u, los van wat de heer Yüksel vraagt over de maatregelen die in Frankrijk werden getroffen en die ook in Duitsland worden genomen, zeer nadrukkelijk en met aandrang om de problematiek van de Roma zoals ze zich op dit ogenblik voordoet, met absolute prioriteit in uw beleid naar voren te schuiven. Ik weet niet of we ons kunnen veroorloven om nog een aantal maanden te wachten. We hebben daar in februari een klein debatje over gevoerd. U hebt toen een nota aangekondigd. De heer Yüksel vraagt naar de stand van zaken. Ik hoop dat we die stand van zaken snel zullen krijgen en dat we snel met een beleid ter zake kunnen komen. Voor dit beleid – en het moet gecoördineerd zijn op zowel het Belgische, het Europese als het Vlaamse niveau – is er echt geen tijd te verliezen. Ik vraag u namens de mensen in Gent en namens de vertegenwoordigers van de Gentenaars hier in de commissie om daar absoluut een prioriteit van te maken.

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Voorzitter, collega's, het zal u niet verbazen dat mijn fractie een lichtjes andere insteek heeft met betrekking tot dit thema. We hebben deze problematiek heel bewust niet op de politieke agenda gezet. Andere fracties doen dat wel, en dat noopt mij toch tot enige bedenkingen.

De heer Yüksel zegt dat de integratie van de Roma bijzonder ingewikkeld is. Dat is zowat het understatement van het jaar. Het is zelfs het understatement van vele eeuwen omgang met die Roma. Want wat is het probleem? Weinig gemeenten zijn vragende partij voor de opvang van rondtrekkende woonwagenbewoners en van Roma in het bijzonder. Waarom is bijna geen enkele gemeente geïnteresseerd in de opvangcapaciteit of het tijdelijke huisvesten van de Roma en aanverwante groepen?

Ik baseer mij op een aantal uitgangspunten van een motie in de Tweede Kamer van Nederland. In feite is dat een soort beleidsbrief van minister Eberhard van der Laan van de PvdA, een socialist dus. Hij schetst de achtergrond van de gemeenten waar in opvang voor de Roma is voorzien. Ik citeer enkele opvallende passages. “De bij de Roma door de eeuwen heen gegroeide tradities en wetten staan vaak haaks op de Nederlandse regels, normen en waarden en bemoeilijken daardoor een effectieve aanpak van de problemen.” De drie belangrijkste problemen zijn “disproportioneel hoge criminaliteit, extreem hoog schoolverzuim en overlast. (...) Vooral sociaal-culturele factoren spelen een belangrijke rol bij de oorzaak van deze problemen. (...) Roma-gemeenten signaleren dat Roma oververtegenwoordigd zijn in de criminaliteitscijfers. Een groot aantal Roma valt onder de categorie ‘veelplegers’. Van de Roma-jongeren onder de 18 heeft 25 percent een strafblad. Voor de rest van Nederland is dat 2 percent. Boven de 18 is dat zelfs 75 percent, bij de Nederlanders is dat 15 percent. Daarnaast stuit de politie vaak op min-12-jarigen die worden ingezet voor criminele activiteiten. (...) De handhaving van de Nederlandse wet en regelgeving bij de Roma vereist een extra inspanning aangezien de Roma de Nederlandse wet- en regelgeving ondergeschikt achten aan hun historisch gegroeide tradities en wetten. Hiermee plaatsen de Roma zichzelf buiten de Nederlandse samenleving. (...) Er zijn maar weinig Roma-jongeren die een afgeronde opleiding hebben, hetgeen zich uit in hun deelname aan de arbeidsmarkt, die in veel gemeenten zo goed als nihil is.”

In gewonemensentaal staat hier dat de Roma rondtrekkende groepen zijn die zich van geen enkele wet iets aantrekken en die de samenleving waarin zij zich bevinden enkel als melkkoe zien. Zij hebben een lichtjes criminele cultuur – om het zachtjes uit te drukken. Die

zogenaamde vooroordelen waar regelmatig naar wordt verwezen, worden bevestigd door de bevindingen van de Nederlandse staat onder een linkse minister.

Minister, bestaat het gevaar niet dat wij, als wij overgaan tot het verder faciliteren van deze groepen, een aanzuigeffect creëren waardoor de problemen, geschetst door de Nederlanders en de Fransen, zich ook meer en meer in ons land zullen voordoen?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Het voordeel van het betoog van de heer Creyelman is dat de thematiek hierdoor op scherp wordt gezet.

Ik dank de andere vraagstellers en ik wil de heren Yüksel en Roegiers feliciteren voor hun moedige vraagstelling. Het is op zich een gedurfd standpunt te willen opkomen voor mensen die worden gecriminaliseerd. *(Opmerkingen van de heer Frank Creyelman)*

We weten dat het een probleem is. Dat er meer criminaliteit is, weten we. Dat er desintegratie is, weten we. Precies daarom moeten we streven naar vormen van integratie en socialisering van die mensen in de samenleving. Als je geen criminaliteit wilt, moet je het probleem aanpakken en het niet verdringen. Je kunt doen zoals president Sarkozy – en dan nog, hij beperkt zich tot een zeer kleine groep van die bevolkingsgroep. Wij kiezen voor de weg van integratie, begeleiding en – inderdaad – waarden- en normenbesef. Dat kun je alleen maar door opvoeding en door inspanningen te leveren om de mensen tot integratie te brengen. Welk alternatief is er anders dan deportatie of zoiets?

Laat ons duidelijk zijn. We moeten kiezen voor een stevige aanpak. Het gaat over het instrumentarium dat je inzet, maar je moet de problemen ook benoemen, bestrijden en aanpakken. We moeten geen pamperend beleid voeren. We moeten niet criminaliseren of criminaliteit in de hand werken. Die problemen zijn er. We moeten die problemen proberen te voorkomen en ze remediëren. Dat kan alleen door een verhoogde inzet van instrumenten, mensen, hulpverlening, toeleiding, begeleiding en overleg.

Ik word door mijn Gentse collega's geattendeerd op de problematiek, die door de heer Roegiers treffend en krachtig werd omschreven. Hij heeft gelijk, want het wordt door alle bronnen bevestigd. Het probleem is zeer groot, ook voor die mensen. Er moet dringend iets gebeuren, want anders krijg je alleen een verrottende samenleving.

Minister, het spectrum heeft twee kanten: de mensen die geloven dat je kunt integreren in de samenleving en dat je daaraan kunt werken versus deze de mensen die deze mensen liever deporteren. Sorry voor mijn taalgebruik. Ik kies voor een humane oplossing. Er is ook een federaal en een Europees luik, denk maar aan de problematiek van de landen van herkomst. Dat kunnen we in deze commissie niet behandelen, dat is niet onze bevoegdheid.

Grote problemen vergen een grote inzet van middelen. Het is niet vijf voor, maar vijf over twaalf. Er zijn al serieuze wonden. Er zijn al problemen die we misschien niet meer kunnen remediëren. Minister, er zijn een aantal aanzetten geweest. Wij moeten met volle kracht inzetten. Ik kan alleen maar mee ijveren. Deze vraag gaat over de grootste en meest problematische groep. Dat zij in dit land het talrijkst zijn, wordt meestal verzwegen – behalve als zij in de criminaliteitsstatistieken komen.

Ik pleit ervoor het probleem niet te ontkennen. Wij moeten het op een humanitaire en krachtige manier aanpakken.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Minister, ik deel de zorgen en invalshoeken die werden verwoord door de heren Yüksel, Roegiers en Caron. Ik stel vast dat de heer Creyelman ervan uitgaat dat het probleem onoplosbaar is. Wat je dan moet doen, laat ik aan hem over.

De heren Yüksel en Roegiers hebben heel duidelijk geschetst hoe erg de toestand is in Gent. Het is bijna hallucinant. In Sint-Niklaas hebben wij ook heel wat problemen, maar gelukkig

niet in die mate. Vanuit diverse kringen krijg ook ik seintjes, mailtjes en brieven van mensen die worden geconfronteerd met één of meerdere Roma-gezinnen in hun buurt. Het is jammer dat je het moet zeggen, maar het is bijna altijd problematisch. Het vormt een zware belasting op de leefbaarheid van de buurt. Communiceren met die mensen is zeer moeilijk en in veel gevallen compleet onmogelijk. De aanpak vanuit politionele en sociale hoek gebeurt met begrip, speelt soms zeer kort op de bal en is kordaat, maar heeft tot nu toe nog niet geleid tot een leefbare situatie.

In Temse en het Waasland hebben wij te maken met vergelijkbare problemen. Daarom is er nood aan een ruimer actieplan op Vlaams niveau. Daarin moeten de lokale overheden zich kunnen inschrijven, zodat niet iedereen het warm water moet proberen uit te vinden. Zo kunnen er reële antwoorden en een reële aanpak worden ontwikkeld voor reële problemen. Daarbij spelen zowel begeleiding als preventie een rol. Er moet ook kort op de bal worden gespeeld en waar nodig moet er een lik-op-stukbeleid zijn. Er zijn soms toestanden die compleet onvoorstelbaar en in elke samenleving niet tolerabel zijn en die het leefbaar houden of opnieuw leefbaar maken van een buurt erg in de weg staan. Dat zal men in Gent ook wel kunnen illustreren. Ik sluit mij dus aan bij de zorgen en vragen die de heer Yüksel heeft geformuleerd.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Minister, ik sluit mij expliciet aan bij de vragen van de heren Yüksel en Roegiers. Ik sluit mij in het bijzonder aan bij de o zo goed en namens alle 250.000 Gentenaars verwoorde smeebede van de heer Roegiers. Ik kan daar niets aan toevoegen, alleen een beeld. Wij vergelijken onze burgemeester in de wandelgangen vaak met een bulldozer. Dat heeft te maken met het feit dat burgemeester Termont bergen kan verzetten om problemen op te lossen. Wel, hier heeft hij zich met zijn bulldozer vastgereden.

Er is nog een andere vergelijking. De Vlaamse Regering wordt, zo zegt men, geleid door een George Clooney. Wel, wij hebben in Gent een Bruce Willis. Ook die Bruce Willis staat met de handen omhoog. Minister, wij hebben u nodig. Wij hebben de Vlaamse Regering nodig. Dit krijgen wij niet meer opgelost.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Ik sluit mij ook aan bij de voorgaande sprekers, natuurlijk met uitzondering van de heer Creyelman.

Het was net de bedoeling van de heer Roegiers om de discussie tussen Rom en zigeuners enerzijds en de Roma anderzijds uit elkaar te halen. Vandaar ook zijn vraag om die vraag los te koppelen. De heer Creyelman is er blijkbaar specialist in om alles weer op een hoop te gooien. Dan spreek ik nog niet over de vooroordelen die hij daaraan koppelt. Hij is blijkbaar ook specialist in het citeren van anderen en citaten uit hun context te trekken.

Voor de rest kan ik me perfect aansluiten bij de voorgaande sprekers en ook bij wat de heer Caron heeft gezegd: dat we op zoek moeten gaan naar een humane oplossing. Daar kan een rol weggelegd zijn, onder andere voor OCMW's, om ervoor te zorgen dat er naar een humane oplossing kan worden gezocht met een aantal spin-offs naar welzijn, gezondheid, integratie, cultuur, sport en noem maar op. We merken dat ook kinderen, in dit geval van Roma, dikwijls ook verstoken blijven van onderwijs en dergelijke. Ik kan me dus perfect bij voorgaande sprekers aansluiten.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik was tevreden dat de heer Roegiers erop aandrong dat de problematiek zou worden gesplitst. Er ontstaan geregeld verwarringen en die zijn ook begrijpelijk. Zelfs in de vraag van de heer Caron wordt er gesproken over de Roms en eigenlijk gaat het niet over hen, maar over de Roma. Ik kom daar straks op terug. Ook bij de tweede vraag is het belangrijk om de begrippen goed te omschrijven, want het is een totaal

andere problematiek. Het is een grote problematiek en in die zin sluit ik me aan bij de collega's die hier vaak op een emotionele manier hebben gezegd dat het een prangend probleem is, dat er aandacht aan moet worden besteed en werk van worden gemaakt.

We mogen de problematiek inderdaad niet ontkennen, mijnheer Caron. We moeten dat op een humanitaire manier aanpakken, en we moeten alle aspecten onder ogen durven zien. Het is ook een verhaal van plichten. Er zijn ook problemen ten gevolge van de situaties en wie alleen oog heeft voor het humanitaire, het preventieve, die komt er niet. Ik pleit ervoor dat we dat humanitair, met de nodige zin voor evenwicht bekijken en vanuit alle aspecten.

Het is een prangend probleem en u hebt een treffend beeld geschetst van de burgemeester van Gent, die u uiteraard beter kent dan ik. Ik ken hem een beetje en ik weet inderdaad dat het water hem aan de lippen staat en dat Gent geconfronteerd wordt met een immense problematiek. De heer Roegiers heeft hier voorbeelden gegeven uit de praktijk over concentraties, over huisvestingsproblemen enzovoort. Zo kan men gemakkelijk een halfuur lang een aantal voorbeelden geven. Het is heel belangrijk dat we het probleem niet ontkennen, maar ook dat we het in zijn volheid zien en het benaderen vanuit al zijn aspecten. Dat wil ik straks ook doen omdat ik vind dat we hier alleen maar een oplossing kunnen proberen te vinden. Ik wil hier echt heel relativerend zijn. We zijn heel voluntaristisch en ik vind dat we daar met zijn allen veel voor moeten doen, maar het is een heel moeilijk probleem. Als het niet zo moeilijk was, zou het hier ook niet in die omvang terugkeren en met zoveel aandrang, zorg en emotie bepleit worden.

Ik zou eerst iets willen zeggen over wie de Roma zijn. De term 'Roma' slaat over het algemeen op de groep Oost-Europese Roma die na de val van de Muur in 1989 naar België en andere landen zijn gekomen. Zij zijn daar gevlucht voor een veelal uitzichtloze situatie in hun thuisland. Ze komen voornamelijk uit Roemenië, Bulgarije, Slowakije, Tsjechië en de landen van ex-Joegoslavië, zoals Kosovo en de Former Yugoslavian Republic Macedonië. De term 'Roma' is op het World Romany Congres van 1971 door 14 landen gekozen als een overkoepelende benaming. Ik benadruk dat het geen homogene bevolkingsgroep is. Ze hebben wel een gemeenschappelijke taal, het Romanes. Men mag ze niet verwarren met de Roms, de Manoesjen of de 'voyageurs'. Dat zijn rondtrekkende bevolkingsgroepen, de zogenaamde woonwagenbewoners. Dat is hier niet het geval. De problemen die aangekaart worden, zijn vaak problemen van huisvesting, van concentratie en dergelijke meer. Daarom was ik blij dat de heer Roegiers vroeg om de zaken gescheiden te houden. Want anders komt men direct in een begripsverwarring en het aankaarten van problemen die grotendeels verschillend zijn. Ze hebben natuurlijk allemaal een grote menselijke kant.

Het Vlaams Minderhedencentrum heeft in 2003 het aantal van die mensen in Vlaanderen en Brussel geschat op vijftien- tot twintigduizend. Dat is een grote groep. Het is moeilijk om een exact cijfer te noemen. Het is geen nationaliteit. Men staat niet als Roma geregistreerd. Op basis van cijfers van inburgering kunnen we alleen maar vaststellen dat de groep van Midden- en Oost-Europese migranten, waartoe de Roma vaak behoren, de laatste jaren sterk aangroeit. Ik heb dat in een andere context al gebracht. Midden- en Oost-Europeanen zijn een van de grootste stijgers van de migratie richting Vlaanderen.

Uit Roemenië, Bulgarije, Tsjechië, en Slowakije samen zijn tussen 1 januari 2008 en 31 augustus 2010 8363 nieuwkomers geregistreerd in Vlaanderen. Dat is bijna 10 procent van het totaal aantal nieuwkomers. In absolute cijfers is de stijging aanzienlijk: in 2008 zijn 2712 van de nieuwkomers afkomstig uit die landen. In de eerste 8 maanden zijn er zich al 3106 nieuwkomers in Vlaanderen komen vestigen. Niet allen zijn Roma natuurlijk, maar het geeft wel aan dat de groep van Midden- en Oost-Europese migranten sterk aangroeit.

Ik wil beginnen bij het Europese beleidskader. Europa benadrukt twee zaken, namelijk een antidiscriminatiebeleid en een horizontale, inclusieve maar expliciete aanpak van de Roma-problematiek. Europa brengt tot nu toe niet echt een beleid in kaart. Het 'beperkt' zich tot het beklemtonen van twee heel belangrijke zaken: niet discrimineren en vrij verkeer. Het zijn

Europese burgers. Dat wil ik heel sterk beklemtonen. Dat is ook belangrijk voor het inburgeringsbeleid. Europa wil ook een stappenplan gaan uitwerken. Het heeft tien principes uitgewerkt, 'the ten common basic principles', maar het concrete Europese stappenplan is er nog niet. Dat is niet onbelangrijk voor wie zich met het beleid voor Roma wil bezighouden.

Waar wonen de Roma in Vlaanderen? We hebben er al op gewezen dat ze in grote steden wonen, zoals Antwerpen, Brussel en Gent, maar ook in steden en gemeenten als Sint-Niklaas, Tienen, Diest, Temse, Heusden-Zolder en Bilzen. Ook daar woont een grote Roma-populatie.

De eerste vraag over het uitwijzigingsbeleid heeft de heer Yüksel bijkomend gesteld. Het is strijdig met het Europese recht. Wat de Franse president Sarkozy heeft gedaan, gaat over een collectieve uitwijzing en is strijdig met het Europese recht. Men kan mensen individueel uitzetten. Zodra men dat gaat doen op collectieve basis, is dat in strijd met het Europese recht. Ik hoop dat we het daar allemaal over eens zijn.

Uw aangekondigde eerste vraag gaat in feite over het beleidskader, de nota die ik aangekondigd heb. Ik ga die inderdaad kunnen voorleggen. Die is zo goed als klaar. Ik heb er onlangs nog persoonlijk aan gewerkt en die gaat nu naar de Inspectie van Financiën. Ik leg een nota voor waarin ik wil gaan voor een gecoördineerd en inclusief Vlaams beleid ten aanzien van Midden- en Oost-Europese (Roma-)migranten. Dat is ook wat er in Nederland gebeurt. Ik heb al gezegd dat het geen mensen zijn met een nationaliteit. In Nederland past men ook dat concept toe: Midden- en Oost-Europees, maar met een aparte beklemtoning van Roma-migranten om ze in het beleid in te passen, want ze komen allemaal ergens vandaan en hoofdzakelijk uit Midden- en Oost-Europa.

Het is zinvol om het beleid in te passen in een breder beleid om een aantal redenen. Het aantal Roma is niet objectief meetbaar. We werken met schattingen. Het is geen nationaliteit. Men kan niet gaan detecteren dat het Roma zijn die zich daar bevinden of daar verblijven. Verder zijn de knelpunten en uitdagingen waarmee Roma geconfronteerd worden en/of die diensten ondervinden in het werken met Roma, ook van toepassing op bepaalde groepen van Midden- en Oost-Europese migranten die geen Roma zijn. Bijvoorbeeld de beperkte toegang tot de arbeidsmarkt, illegale verblijfsstatus, slachtoffers van huisjesmelkers enzovoort. Ook dringt zich een Europese aanpak van de intra-Europese migratie op. Door de Roma-problematiek in een bredere context van Midden- en Oost-Europese migratie te plaatsen, passen we het Europese beginsel van een 'expliciet maar niet exclusief beleid' ten aanzien van Roma toe. Het zijn – en dat is hier ten overvloede beklemtoond – vooral de lokale besturen die met deze problematiek worden geconfronteerd. Het is vaak ook op het lokale niveau dat zich expertise ter zake bevindt. Het beleid moet er dus in de eerste plaats op gericht zijn om de lokale besturen te ondersteunen in hun aanpak van deze problematiek. Daar moeten we werk van proberen te maken.

Heel concreet zal ik naar de regering gaan – ik kan de nota nog niet geven, want ze moet nog naar de Inspectie van Financiën en naar de regering – waarbij ik wil voorstellen om alle beleidsdomeinen die betrokken zijn bij die problematiek, allemaal samen te brengen. Om te beginnen zal er per beleidsdomein – en dat zal voor het eerst zijn in Vlaanderen – een verantwoordelijke worden aangeduid, zowel bij Welzijn, Kind en Gezin, Onderwijs en dergelijke. Die kan als aanspreekpunt fungeren voor de lokale besturen in de concrete problematiek en maakt deel uit van een werkgroep waar, over de verschillende beleidsdomeinen heen en in nauw overleg met de bevoegde kabinetten, beleid wordt ontwikkeld, afgestemd en in uitvoering gebracht wordt. Mijn uitgangspunt is een inclusief beleid, waar alle sectoren bij worden betrokken. Het zou verkeerd zijn en ook uitermate ijdel zijn om het aan te pakken vanuit het integratiebeleid. Men heeft via inburgering trouwens geen sleutel. De problematiek is heel breed en die moet men proberen aanpakken met alle sectoren. Ik heb er een aantal genoemd, maar er zijn er nog andere.

Het gaat dus om een inclusief beleid met expliciete aandacht voor de doelgroep van Midden- en Oost-Europese (Roma-)migranten. Ik heb eind juli 2010 de opdracht gegeven aan het

college van ambtenaren-generaal om alle bestaande initiatieven voor Roma te inventariseren binnen de verschillende beleidsdomeinen. Dat was de eerste stap: nagaan wat er nu gebeurt, wie waarmee bezig is en wat de verschillende beleidsdomeinen doen. Ik heb een eerste resultaat van deze schriftelijke rondvraag bij de leden van college van ambtenaren-generaal en de voorzitters van de managementcomités gekregen. Het resultaat van deze bevraging is een eerste insteek om de acties en het beleid met betrekking tot Roma, als specifieke doelgroep binnen de Midden- en Oost-Europese (Roma-)migranten, verder vorm te geven. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur – de administrateur-generaal zit hier naast mij – zal hier een coördinerende en trekkende rol in opnemen.

Wanneer zal ik met dat actieplan naar buiten komen? Ik heb aan het college van ambtenaren-generaal gevraagd om voorstellen te doen voor kortetermijnacties in de verschillende beleidsdomeinen zodat in november 2010 een bundeling van concrete initiatieven beschikbaar is. Parallel daarmee zal ik in de maand november de nota, die ondertussen van advies zal voorzien zijn, voorleggen aan de regering met de verwachting en in de hoop dat we daar komen tot een inclusieve aanpak.

Welke aspecten van de problematiek zullen in dat plan aan bod komen? Ik heb het al ten overvloede gezegd. De situatie is bijzonder complex. Die doelgroep heeft vaak een precair verblijfsstatuut. Hun verblijfssituatie kan snel wijzigen van legaal naar illegaal, bijvoorbeeld omdat een toeristenvisum verlopen is of omdat een arbeidsvergunning verstreken is.

Bovendien leven veel van die mensen letterlijk in de marge van samenleving: ze vinden geen of geen regulier werk, ze hebben geen dak boven hun hoofd of ze zijn het slachtoffer van huisjesmelkers, ze maken geen gebruik van de gezondheidsvoorzieningen. Steeds meer scholen, diensten en zelforganisaties signaleren ook dat er een zeer moeizame deelname aan het onderwijs is. We moeten durven zeggen dat het een moeilijke groep is om een beleid rond uit te werken. Ik heb u al een paar elementen gegeven.

Een aantal groepen hebben een ingeworteld wantrouwen ten aanzien van de overheid en hebben een overlevingsstrategie moeten ontwikkelen. Ze zijn overlevers en jarenlang slachtoffer geweest van discriminatie, moeilijkheden en problemen, vaak ook van allerlei vervolgingen en dergelijke meer. Op zich is dat al een groep die moeilijker dan andere groepen te benaderen is. Het is uiteraard zo dat men, als men een wantrouwen heeft tegenover de burgermaatschappij, in een overlevingsstrategie zit. Het is dan heel moeilijk om ze te laten integreren.

Het gaat ook om heel laaggeschoolde migratie. Veel Midden- en Oost- Europese (Roma-) migranten zijn analfabeet en hebben onvoldoende kennis van het Nederlands. De problematiek is nauw verbonden met huisjesmelkers, handel in arbeidscontracten, soms ook met mensenhandel. We moeten oog hebben voor het criminele aspect dat daarrond draait. We moeten erop letten dat criminelen de pas afgesneden kunnen worden en dat er geen misbruik kan worden gemaakt. Uiteraard zal daar ook op federaal vlak werk van moeten worden gemaakt en moet er ook op dat vlak opgetreden worden.

Daarom is het belangrijk dat een beleid ten aanzien van Midden- en Oost-Europese (Roma-) migranten enerzijds gestoeld is op mensen responsabiliseren en hen stimuleren om een rol op te nemen in de samenleving, en anderzijds op het wegwerken van drempels die hun integratie bemoeilijken. Specifiek voor deze doelgroep is het belangrijk dat ook de federale en Europese richtlijnen en maatregelen nauwgezet opgevolgd worden. Midden- en Oost-Europese (Roma-)migratie is per definitie flexibel en mobiel. In tegenstelling tot bijvoorbeeld huwelijksmigranten migreren deze groepen gemakkelijker tussen verschillende West-Europese landen. Daarom vind ik dat Europa meer zou moeten doen dan alleen maar het tien principes formuleren en dat er ook een gecoördineerde actie mogelijk moet zijn. Als zulke groepen na korte tijd weer wegtrekken en in andere landen terechtkomen, is het evident dat de arbeidssituatie, de woon- en onderwijsproblematiek nog versterkt en bemoeilijkt wordt.

Wat gebeurt er al? Midden- en Oost-Europese migranten die een wettig verblijf hebben, kunnen vrijwillig instappen in inburgering. Een groot aantal van die mensen doet dat gelukkig al. Ik voeg eraan toe dat men hen niet kan verplichten. Het gaat om Europese burgers. Ze vallen niet onder de verplichting tot inburgering. Het is niet onbelangrijk om dat te weten als uitgangspunt. Het is meteen ook een handicap. Inburgering leidt tot meer kansen, tot het verwerven van een positie, tot het verwerven van taal en het leidt toe naar de arbeidsmarkt. We kunnen niet verplichtend optreden. Inburgering is dus geen instrument dat de oplossing biedt. Het kan een deel zijn van. Er zijn organisaties die een categoriale Romawerking hebben. Ik denk aan enkele centra voor algemeen welzijn (CAW's) in Antwerpen, de werking van het Regionaal Integratiecentrum De Foyer of ODiCe.

Hoewel dit initiatieven zijn die resultaat boeken en we zeker kunnen leren van hun aanpak, denk ik dat het in eerste instantie noodzakelijk is om – zoals Europa ook aangeeft in zijn ‘ten common principles on Roma Inclusion’ – zo inclusief mogelijk te werken. We moeten een horizontaal beleid voeren en in elk domein nagaan hoe we de problemen het best kunnen aanpakken. De moeilijke integratie van Midden- en Oost-Europese (Roma-)migrantinnen is veel meer dan een integratieproblematiek. Het is ook een problematiek van werk, huisvesting of onderwijs. Zonder expliciete, maar inclusieve acties binnen alle relevante beleidsdomeinen, kan de situatie van Roma, en bij uitbreiding van Midden- en Oost-Europese migranten, niet worden verbeterd.

Daarom zijn alle beleidsdomeinen die een essentiële rol spelen bij de integratie van Romagemeenschappen en bij uitbreiding Midden- en Oost-Europese migranten in Vlaanderen, betrokken bij de opmaak van de nota. Concreet zijn dat de volgende beleidsdomeinen: integratie en inburgering, welzijn, huisvesting, onderwijs, werk, gelijke kansen, gezondheid, internationaal Vlaanderen, stedenbeleid en armoedebestrijding. Dat zijn er heel veel. In de eerste nota die ik van het college van ambtenaren-generaal heb gekregen, ontbraken er een paar zoals huisvesting en integratie, twee evidente domeinen. Ik heb dus een aanvullende nota gevraagd. Het betreft inderdaad een zeer brede problematiek.

Wat de vierde vraag over de termijn voor concrete resultaten aangaat, verwacht ik nog dit jaar concrete resultaten van korte termijnacties en allerhande initiatieven. Ik heb daarvoor in opvolging van de eerste inventarisatie van het CAG een tweede brief gestuurd met de vraag concrete acties uit te werken. Met de winter voor de deur zal de huisvestingproblematiek prangend zijn. Uiteraard werkt de integratiesector, namelijk de integratiecentra en de integratiediensten, het Minderhedenforum en het Vlaams Minderheden centrum, intussen voort met en voor die doelgroep en zoeken ze antwoorden op concrete knelpunten.

De lokale integratiediensten van steden met een grote groep Midden- en Oost-Europese (Roma-)migrantinnen coördineren de aanpak van de problematiek in hun gemeente of stad. Ik weet dat men bijvoorbeeld in Gent een heel open inclusieve, horizontale aanpak voorstelt. Ik weet niet of daar al positief is op gereageerd. De Integratiecentra Foyer in Brussel en ODiCe in Oost-Vlaanderen bieden ondersteuning aan organisaties in hun werking met de groep van Midden- en Oost-Europese (Roma-)migrantinnen. Bepaalde groepen Midden- en Oost-Europese migrantinnen en dus ook Roma, zijn een doelgroep voor inburgering. Ze kunnen niet verplicht worden om het inburgeringstraject te volgen want het zijn EU-burgers.

Ook binnen andere beleidsdomeinen zijn er initiatieven waar Roma gebruik van kunnen maken. Niet alle initiatieven zijn exclusief voor Roma bedoeld, maar Roma behoren wel tot de doelgroep van deze specifieke acties. Enkele concrete voorbeelden zijn: welzijn, volksgezondheid en gezin en preventieve gezinsondersteuning door Kind en Gezin.

CAW De Mare in Antwerpen heeft een laagdrempelige eerstelijnswerking specifiek voor Roma. CAW De Terp, ook in Antwerpen, heeft ook een laagdrempelige werking voor Roma en doet aan bemiddeling bij andere diensten. Wat het onderwijs betreft, voldoen kinderen van Roma meestal aan meerdere van de GOK-indicatoren zodat in extra omkadering is voorzien

in scholen met Roma. Kinderen van ouders met een beperkt inkomen ontvangen een school- of studietoelage. Ook Roma en hun kinderen kunnen daar gebruik van maken.

Wat de financiële kant van het actieplan betreft, wordt de nota eerstdaags aan de Inspecteur van Financiën voorgelegd. Aangezien het om een inclusief beleid gaat, zal elke minister daar binnen zijn budget een bedrag voor moeten aanwenden.

Of ik dat plan in nieuwe decreetgeving zal gieten, was de volgende vraag. Het huidige Vlaamse Integratiedecreet formuleert het integratiebeleid als een driesporenbeleid dat gericht is op de verhoging van de toegankelijkheid van alle voorzieningen, de evenredige participatie en het samenleven in diversiteit. Dat betekent dat er binnen het gevoerde integratiebeleid aandacht is voor de verhoging van de toegankelijkheid van de bestaande diensten en organisaties. De integratiesector maakt dus werk van het wegwerken van drempels die de integratie van nieuwe Vlamingen belemmeren.

Roma worden als doelgroep niet vermeld in het Integratiedecreet, maar ze worden er wel door gevat. Het beleid ten aanzien van Midden- en Oost-Europese (Roma-)migranten past in de uitvoering van het integratiebeleid. Ik zie dus geen reden om het plan in een decreet te gieten. Het komt erop aan een integraal beleid te voeren en ervoor te zorgen dat alle domeinen hun verantwoordelijkheid opnemen.

Of er binnen de regelgevingen van andere beleidsdomeinen knelpunten moeten worden opgelost, is nog onduidelijk. Dat kan zijn. Die zullen in de loop van de werkzaamheden verder worden geïnventariseerd.

Wat uw zevende vraag betreft, zal de nota, zodra ze van advies is voorzien, op de ministerraad van de Vlaamse Regering worden geagendeerd. De verschillende partijen zijn geconsulteerd. Er is ook rekening gehouden met de aanbevelingen.

In uw achtste vraag hebt u het over de oprichting van Roma-ondersteuningspunten. Ik heb al gezegd dat het de bedoeling moet zijn om de Roma-problematiek op een inclusieve manier aan te pakken en in te passen in een ruimer beleid, namelijk het reguliere beleid van alle beleidsdomeinen, en niet uitsluitend te focussen op onthaal en integratie.

De negende vraag gaat over brugfiguren en bemiddelaars. De integratiecentra en het Vlaams Minderhedencentrum/Vlaams Expertisecentrum Migratie en Integratie hebben momenteel de opdracht te voorzien in de begeleiding en ondersteuning van de reguliere diensten en voorzieningen door de ontwikkeling van specifieke tools, projectbegeleiding, het werken met en voor Roma en de uitbouw van een breed doorverwijs- en informatienetwerk.

Als de nood daartoe wordt gevoeld, kunnen brugfiguren worden ingeschakeld. Momenteel zijn er al brugfiguren werkzaam, bijvoorbeeld in de integratiedienst van de stad Gent en de integratiecentra de Foyer in Brussel en de 8 in Antwerpen. Lokale besturen kunnen gebruikmaken van deze bemiddelaars bij bijvoorbeeld toeleidingsinitiatieven.

Wat de tiende vraag betreft, is de opdracht inzake participatie van de doelgroep van Roma en de woonwagenbewoners vanaf 1 september 2010 ingebed in de reguliere werking van het Minderhedenforum. Ik heb daarvoor een voltijdse medewerker ter beschikking gesteld en ook de middelen daarvoor. Dat was ook uw vraag. Dat is verschoven van managers voor diversiteit naar de reguliere werking. Het is belangrijk dat één persoon zich daar voltijds op kan concentreren.

Uw laatste vraag betreft de ontwikkelingen of initiatieven op Belgisch en Europees niveau. Ik hoop dat we ook met federaal België snel contact zullen hebben. Mevrouw Milquet wil daarover initiatieven ontwikkelen. Het zou goed zijn dat er afstemming is. U hebt de vraag gesteld over een Europese veroordeling. Ik wil deze zaak niet communautair uitspelen. Het Vlaams beleid loopt geen risico op een veroordeling door België. Er wordt hier een inclusief beleid gevoerd. Er gebeuren ook veel acties. Ik weet niet of er een Belgische veroordeling

dreigt. Ik spreek me daarover niet uit. Het kan zeker nog beter. Ik nodig iedereen uit om hierover creatief mee na te denken.

Ik hoop tot een breed beleid te komen. Elk beleidsdomein moet worden gewezen op de problematiek, ermee geconfronteerd worden, verplicht worden erover na te denken en er acties rond ondernemen. Men moet geregeld bijeenkomen, de knelpunten detecteren en de informatie uitwisselen. Het is een illusie te denken dat een oplossing mogelijk is binnen bijvoorbeeld allen maar Welzijn of Huisvesting. Alles hangt samen. Het zal een moeilijke opdracht zijn, het kan alleen lukken op een gecoördineerde manier. Op korte termijn moeten acties worden ondernomen vanuit de verschillende beleidsdomeinen om dan te komen tot een breed gedragen strategie waar de lokale besturen iets aan hebben. Zo moet men tot een oplossing kunnen komen.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Ik dank de minister voor het uitgebreide antwoord. Ik had een lijst vragen opgesteld om het de minister wat gemakkelijker te maken. Er is in Gent wel een groot probleem ontstaan. Het is door anderen al aangehaald. Ik wil niet in partijpolitieke termen spreken, maar de problemen in Gent moeten in een historisch perspectief worden gezien. Het gedurende vier regeerperioden door paars gevoerde beleid heeft tot resultaat gehad dat men geen orde op zaken meer kan stellen. Dat geldt niet alleen voor Gent. Ook in Antwerpen en Brussel zijn er problemen. In Gent zitten we met een echte tijdbom. We moeten er dringend iets aan doen.

U stelt dit en dat te willen doen, maar uiteindelijk moet er op het lokale niveau worden gehandeld. De vraag is niet bedoeld om een welbepaalde bevolkingsgroep te viseren of de verdediging van Roma op mij te nemen. Er is simpelweg een probleem waar Gentenaars van wakker liggen. Ik krijg veel mails en word er dikwijls op straat op aangesproken, zowel door autochtonen als door allochtonen. Er moet dringend iets aan worden gedaan.

De vraag is wat Gent er kan aan doen. Dat moet opnieuw worden bekeken. Ik heb in mijn vraag gezegd dat integratie bijzonder moeilijk is. U hebt het zelf ook aangehaald. Het is moeilijk vanwege verschillende gewoontes, taal en zo meer. Ons erbij neerleggen is echter geen optie. Beleid is nodig. Niks doen is geen alternatief. We moeten met de middelen waarover we beschikken, een echt beleid voeren. We kunnen misschien wel vaststellen dat er criminaliteit is bij de groep of dat de groep zich niet aanpast, maar dat belet niet dat er actie moet komen. De wet moet worden toegepast, ook voor hen. Als er aan sluikstorten wordt gedaan, moet dat probleem worden aangepakt, of het nu om Vlamingen of Roma gaat. Ik merk dat sommige zaken niet worden aangepakt. We moeten orde op zaken stellen, en teruggaan naar 'law and order', naar wat onze samenleving kenmerkt. En dat is dat de regels door iedereen moeten worden nageleefd.

Ik heb nog wat bijkomende vragen. U had het over ondersteunen van lokale besturen. Betekent dat extra financiële middelen of het aanbieden van faciliteiten? U zei ook dat deze mensen België binnenkomen met een toeristisch visum. Ik dacht dat er een vrij verkeer van personen was en er geen visum nodig was. U zegt ook dat inburgering vanwege de Europese regelgeving over vrij verkeer en niet-discriminatie niet kan worden opgelegd.

Als deze mensen van OCMW-steun kunnen genieten, is er dan geen mogelijkheid om hun Nederlandse les te laten volgen? Het gaat immers om een groot probleem in heel Vlaanderen en Europa. Kan er dan niet worden afgeweken van de Europese regelgeving? Moet elk land dan, zoals Sarkozy in Frankrijk, mensen collectief uitzetten? Dat is noch voor ons noch voor Vlaanderen, een optie. De Europese regelgeving moet dus ook in vraag gesteld durven worden.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: De heer Yüksel stelt dat hij niet aan partijpolitiek wil doen, maar zegt ook dat het de schuld is van paars. Ik begrijp dat hij in Gent de oppositie wil organiseren, maar in dit dossier lijkt me dat niet aangewezen. We kunnen ook niet zeggen dat het de schuld is van minister Bourgeois.

Het probleem is gegroeid en we moeten er samen trachten iets aan te doen. Ik dacht dat we de minister er samen hadden van overtuigd dat er een sense of urgency bestond. De minister is dat in zijn antwoord bijgetreden. Ik wil het partijpolitieke aspect even vergeten en samen een oplossing voorstaan.

Er komt, dacht ik, binnen 2 weken een nota waarin de minister een gecoördineerd lokaal beleid aankondigt en uitstippelt, en in december een actieplan. Zijn beide aan elkaar gekoppeld?

De minister heeft verschillende keren naar de lokale besturen verwezen. Het is belangrijk dat zowel in de nota voor de Vlaamse Regering als in het actieplan de lokale besturen, zeker degene die van heel dichtbij zijn betrokken, meteen worden meegenomen, zodat we meteen iedereen mee hebben als het over een inclusief geïntegreerd beleid gaat. Zo wordt geen tijd verloren met iedereen in te lichten en bevragingsrondes te organiseren. We moeten het van de eerste keer goed en snel aanpakken en iedereen erbij betrekken die erbij hoort. De minister heeft een lijst met beleidsdomeinen opgesomd. Ik zou de lokale bewindvoerders en het lokale beleid daar ook bij integreren.

De minister wees ten slotte op de grootte van de problematiek door het aantal beleidsdomeinen aan te halen die erbij betrokken zijn. Iedereen zou er bij zijn minister moeten op aandringen prioriteit te verlenen aan dit dossier. Het heeft weinig zin vanuit Integratie en Inburgering dit thema naar voren te schuiven als de andere ministers niet meedoen. Ik vraag dus mee te gaan in het prioritair stellen van het oplossen van de integratieproblemen van Midden- en Oost-Europese (Roma-)migranten. De situatie is dramatisch. Het is geen 5 na 12, maar 12 uur en we moeten dus nu actie ondernemen.

De voorzitter: De heer van Rouveroi heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroi: Ik vind het antwoord van de minister grondig en hoopvol. Ik zal aan mijn burgemeester zeggen dat hij terug van start moet gaan. De heer Caron zei het al. Voor zover paars een probleem was in Gent, kan dit geen probleem meer zijn, mijnheer Yüksel, want paars is niet meer aan de macht. We rekenen dus op deze coalitie om de handen aan de ploeg te slaan.

Maar we moeten de minister een vraag stellen, en niet elkaar. Ik stel een vraag en beantwoord ze zelf. Mijn vraag aan de heer Yüksel zou zijn in welke mate paars de oorzaak voor het ontvallen van het probleem kon zijn geweest. Het antwoord was allicht dat er te weinig 'law and order' was.

De heer Veli Yüksel: Voorzitter, ik heb niet gezegd dat het de schuld van paars is. Ik heb alleen gezegd dat het probleem in Gent zo dramatisch is geworden omdat het lokaal beleid een groot aanzuigefect heeft gecreëerd, waardoor de mensen er neerstrijken. Ik heb daarnet tussen de lijntjes twee voorbeelden gegeven. U hebt waarschijnlijk niet goed geluisterd. Ik heb gezegd dat als u niet optreedt bij sluikstorten, dat argwaan en irritatie wekt. Ik voer hier geen oppositie vanuit Gent, ik zit er niet in de gemeenteraad. Het is ook geen getelefoneerde vraag. Ik stel deze vraag als een bezorgde Gentenaar. Ik heb daarnet gezegd dat zowel mensen van allochtone als van autochtone origine er last van hebben. We moeten dat durven te erkennen.

Ik heb ook gezegd: waarom komen die mensen naar Gent? Waarom gaan ze bijvoorbeeld niet naar ... *(Opmerkingen van de heer Jan Roegiers)*

Waarom gaan ze bijvoorbeeld niet naar Aalst? Als je naar de cijfers kijkt ...

De voorzitter: Mijnheer Yüksel, u hebt zelf de introductie gedaan om er een partijpolitiek debat van te maken. We gaan er niet verder over uitweiden. Ik denk dat het de rest van het debat, dat heel mooi was, wat zou tenietdoen.

Ik wil graag opnieuw het woord geven aan de heer van Rouveroi, tenzij hij had afgesloten.

De heer Sas van Rouveroi: Ik heb gesproken, maar dank om het toch nog even bevestigd te horen.

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Collega's, ik moet toch even reageren op collega De Loor die mij ervan beticht dat ik de citaten van minister Van der Laan compleet uit hun context ruk. Collega De Loor, ik zal u de volledige beleidsbrief van minister Van der Laan bezorgen zodat u zelf kan nakijken wat er klopt en wat niet. Trouwens, onze minister heeft zelf op een wat meer omfloerste manier toegegeven dat wat daar instaat, eigenlijk wel klopt. Dat is goed, want het is een teken dat de minister zich bewust is van de problemen die zich stellen.

Collega De Loor heeft me ook gezegd dat ik door mijn betoog de vooroordelen ook versterk. Vooroordelen ontstaan natuurlijk niet zomaar. Het zijn soms oordelen als gevolg van een eeuwenlange waarneming en confrontaties met de feiten.

Ik heb ook niet gezegd dat men die mensen moet opgeven en dat men de Roma niet meer moet proberen te integreren. Dat heb ik allemaal niet gezegd. Maar de minister zegt zelf dat hij niet kan dwingen en dat de inburgering zeer moeilijk is.

Er is een zeer grote onwil bij de doelgroep. Dan is een krachtige aanpak, zoals in Frankrijk en straks misschien ook in Nederland, op zijn minst een stok achter de deur. Trouwens, de suggestie van collega Yüksel is zeker en vast een goed idee. Beter een krachtig beleid en een krachtige oplossing dan helemaal geen beleid en helemaal geen oplossing. Dat was de kern van mijn betoog.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, ik dank u voor uw omstandig, maar ook heel gedetailleerd en genuanceerd antwoord. U hebt duidelijk de complexiteit van de problematiek geschetst, maar ook aangegeven dat u voorstander bent van een humanitaire maar tegelijkertijd ook kordate aanpak. Dat er geen tovermiddelen zijn, daarvan zijn we ons allemaal bewust, maar ik denk dat u hebt aangegeven dat het probleem kan worden beheerst. Dat is dan een eerste aanzet om tot daadwerkelijke oplossingen te komen.

We zijn er ook allemaal van overtuigd dat Europa een rol te spelen heeft en dat dit niet van vandaag op morgen kan. Hoe gaat Europa, dat denkt in grenzen, lidstaten en in duidelijk geografisch omschreven entiteiten, met die 'bijna 28e, nomadische lidstaat' van de Europese Unie om? Het Europese spoor moet in ieder geval worden gevolgd.

Ik sluit me ook aan bij de vraag en de suggestie van collega Roegiers om zeker de lokale besturen zeer nauw te betrekken. Iedereen die verantwoordelijkheid draagt en met een open geest aan politiek doet – ook de meest ruimdenkende burgers en politici onder ons –, is zich terdege bewust van de problematiek. We moeten zeker de kop niet in het zand steken en samen zoeken naar concrete antwoorden op concrete problemen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Voorzitter, ik ga nog antwoorden op een aantal bijkomende vragen.

Collega Yüksel, de landen die ik heb opgesomd, zijn natuurlijk niet allemaal lid van de Europese Unie. Het is evident dat de problematiek van de toeristische visa en de arbeidsvergunningen ook belangrijk is.

Het is inderdaad zo dat wie een leefloon van het OCMW krijgt, verplicht kan worden om de inburgering te volgen. Dat is dan een aanknopingspunt. Maar voor EU-burgers die geen leefloon krijgen, heb je die mogelijkheid niet. Gelukkig zijn er wel een aantal – en ik wil het nog eens benadrukken – die de inburgeringstrajecten doorlopen. Dat kan alleen maar worden toegejuicht. We zouden er moeten in slagen om dat op een veel grotere schaal te doen.

Collega Roegiers, excuseer dat ik het niet heb gezegd, maar het is de bedoeling om in de werkgroep ook het Vlaams Netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen, op te nemen, plus de lokale besturen die worden geconfronteerd met die problematiek. We moeten dat doen, anders heeft het geen zin dat wij op Vlaams vlak proberen horizontaal te werken. We moeten dat echt proberen op te nemen.

Het zou ook goed zijn dat we uiteindelijk de band met het federale niveau kunnen leggen. Als ik het heb over de geïntegreerde aanpak – ik wil dat echt niet uit de weg gaan en ik roep ook elke collega op om dat onder ogen te zien –, dan weet je dat er problemen zijn van veiligheid, van criminaliteit, van illegaliteit. Die tweeledige aanpak moet worden gehanteerd: de bestrijding van onwettigheden enerzijds, en anderzijds de humanitaire en inclusieve aanpak.

Collega Roegiers, wat de acties betreft, is het de bedoeling om op korte termijn vanuit de diverse beleidsdomeinen met een aantal voorstellen te komen. Dan kan er een strategie en een gedragen actieplan worden ontwikkeld, gecoördineerd door alle beleidsdomeinen samen, met een doorvertaling naar de lokale besturen. Ik hoop dat dit de manier van werken is.

Nogmaals, succes is niet verzekerd. Ik kan u ook een aantal citaten van mensen uit het buitenland geven, onder meer van wethouders uit Rotterdam. Het is een aartsmoeilijke problematiek. Ik ben blij met een aantal betogen. Laat het ons allemaal positief benaderen en liefst niet in discussies gaan over wie er fout is. Het is zo complex en aartsmoeilijk dat we alleen maar een klein beetje kans op slagen hebben als we het allemaal samen proberen te doen.

Ik pleit voor het 'ketenmanagement'. Dat is een term die uit de criminologie komt. Denk aan de acties op het Falconplein in Antwerpen waar men iedereen die iets met de problematiek te maken had – het parket, de arbeidsinspectie, de Vlaamse Wooninspectie, het onderwijs – gezamenlijk heeft laten optreden. Rotterdam heeft in deze problematiek ook het principe van het ketenmanagement gebruikt. Het zou dus ook goed zijn dat de parketten er ook bij worden betrokken, evenals de Vlaamse inspecties. Dan kan je het hele probleem aanpakken zonder vooringenomenheid.

Ik hoop dat het ketenmanagement een manier van werken kan zijn. Het is een bijzonder moeilijk probleem. Die mensen hebben een reflex en een ingesteldheid van een zich afsluiten van de burgerlijke maatschappij en van de gevestigde waarden omdat ze er generaties lang slechte ervaringen mee hebben. Dit veranderen, en dan nog voor mensen die uit andere landen komen, is bijzonder moeilijk.

Het is ook de bedoeling dat we via onze permanente vertegenwoordiging aan Europa rapporteren over de knelpunten. Ik vind ook dat Europa daarin een grotere verantwoordelijkheid moet kunnen opnemen. Tien principes formuleren is op zich zeer mooi. Het principe van niet-discriminatie en vrij verkeer is op zich evident, maar actie voeren is veel minder gemakkelijk.

Mijnheer van Rouveroy, ik heb ook de brieven van de burgemeester gekregen. Je kunt zeggen dat je ervoor gaat, maar het blijft soms vechten tegen de bierkaai.

Europa zou ook in de landen van herkomst actie mogen ondernemen en krachtadiger optreden. Mensen vluchten voor discriminatie en uitsluiting. Het eindpunt van de ketting bevindt zich hier, maar de situatie is dat ze de vrijheid hebben om naar hier te komen om zich hier te vestigen.

Ik hoop dat we voor het eerst tot een gecoördineerde aanpak kunnen komen. Wij doen dat in samenspraak met de lokale besturen. Dat is evident. Daar moet het gebeuren, daar worden ze geconfronteerd met de problemen.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Minister, dank u voor het antwoord. Ik dank ook de collega's voor het debat. Achteraf gezien was het inderdaad goed om deze vraag los te koppelen van de rest.

Ik wil hier nog eens benadrukken dat het voor mij gaat over de Gentenaars, de Vlamingen en de burgers. Dat was mijn insteek. Ik heb hier dus niet geprobeerd om een partijpolitiek op het niveau van Gent te voeren. Minister, ik ben blij dat u een aantal zeer concrete initiatieven hebt aangekondigd. Ik dank u daarvoor.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de opvang van rondtrekkende woonwagenbewoners

- 2507 (2009-2010)

Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het structurele tekort aan woonwagenterreinen

- 2545 (2009-2010)

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het gebrek aan woonwagenterreinen

- 58 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de nood aan terreinen voor rondtrekkende woonwagenbewoners

- 60 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Kurt De Loor tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de onduidelijkheid inzake het voorzien in pleisterplaatsen voor woonwagenbewoners

- 61 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Dit is inderdaad een andere thematiek. Maar hier heb je ook de problematiek van de steden en gemeenten, en van de zorg voor de lokale besturen.

Het probleem werd de voorbije zomer geïllustreerd door de grote groep van Vie et Lumière die door het land trok, van Nieuwpoort aan de zee over Wingene naar Dour in Wallonië. Het was dagen na elkaar in het nieuws. Het werd als een probleem ervaren omdat die grote groep vrij onverwacht een groot terrein innam, zich op private terreinen en soms op openbare terreinen vestigde. Dat zorgde uiteraard voor veel onrust. Er zijn ook kleinere groepen, die soms voor ongerustheid, soms voor wrevel en soms voor tegenstand zorgen. Ik las zaken over Assenede, Zottegem, Evergem en Oudenaarde.

Er trekken naar schatting een duizendtal woonwagenbewoners rond: Roms, Manoesjen en Voyageurs. Zij worden door de Vlaamse Woonwagencommissie min of meer gevolgd. Ook het Vlaams Minderhedencentrum heeft die doelgroep in haar opdracht. Vlaanderen investeert in de inrichting van terreinen voor die rondreizende woonwagenbewoners door niet minder dan 90 percent van de installatiekosten terug te betalen aan de gemeenten. En toch blijft, volgens het Minderhedencentrum en ook volgens artikels die je deze zomer bijvoorbeeld in Knack kon lezen, de problematiek erg nijpend omdat, ondanks die 90 percent steun, heel weinig Vlaamse gemeenten op deze impuls subsidie reageren.

Minister, ik voelde mij bijzonder aangesproken omdat in mijn eigen stad in het voorjaar een dergelijk terrein is geopend. Het werd in de beginfase met wat kinderziekten geconfronteerd, maar nu mogen we zeggen dat het een voorbeeld is van hoe het moet. De omwonenden zijn vrij positief over de aanpak en de manier van werken. Er zijn problemen geweest in het begin, maar die zijn ondertussen opgelost en er is vandaag weinig of geen overlast. Ik zeg dat maar om ook eens een positieve dimensie in deze discussie aan te brengen.

In totaal zouden er voor residentiële woonwagenbewoners in Vlaanderen ongeveer 475 standplaatsen zijn. Voor de rondtrekkenden zijn er slechts vier terreinen in Vlaanderen: in Kortrijk, Gent, Antwerpen en Huizingen. Dat is maar genoeg voor minder dan de helft van de mensen die zich tot die categorie mogen rekenen. We moeten de gemeenten en provincies stimuleren om daar een oplossing voor te vinden. Ofwel moet een andere overheid in de plaats treden. Particuliere initiatieven kunnen iets beter worden gericht en ondersteund. Zo kan het probleem wel degelijk worden opgelost. Zeker voor residentiële terreinen is het voor particulieren niet gemakkelijk om een vergunning te krijgen en zijn er discussies over de criteria voor de beoordeling van stedenbouwkundige aanvragen.

Minister, uit alle bronnen blijkt dat er een structureel tekort is aan standplaatsen. Hoe kunnen we dat wegwerken? Erkent u de nood aan een viertal doortrekkersterreinen per provincie? Verscheidene bronnen hebben het over vier per provincie om aan de noden te voldoen. Erkent u die nood? Hoe denkt u daartoe te komen, nu blijkt dat de gemeenten, ondanks de hoge subsidie, niet op de impuls reageren? Vindt u dat de aanpak van de provincie Oost-Vlaanderen, de aanpak die gouverneur Denys via een andere vorm van reglementering voorstelde, navolging verdient? Overweegt u overleg met uw collega van Ruimtelijke Ordening over de problemen rond de stedenbouwkundige vergunningen voor particuliere terreinen? Ik pleit hier niet voor vrijblijvendheid of wetteloosheid. Ik bepleit een goede en gerichte aanpak, zodat er vanuit Stedenbouw niet te veel belemmeringen komen voor de uitbating van een vorm van residentiële woonwagenterreinen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Minister, zowel het strategisch plan Minderhedenbeleid als het regeerakkoord komt erop neer dat er bijkomende doortrekkersterreinen en standplaatsen moeten worden gecreëerd. Er wordt vastgesteld dat het niet echt vooruitgaat en dat de gemeenten er niet voor openstaan. Ook andere initiatiefnemers schieten niet in gang.

Deze zomer is dat herhaaldelijk in het nieuws gekomen. Naar aanleiding van die berichtgeving werd ervoor gepleit om voor elke provincie één groot doortrekkersterrein te creëren. Minister, noch uzelf noch de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) hebben zich daar voorstander van verklaard. Ik begreep dat u aan de provincies hebt gevraagd om een aantal zones aan te duiden die voor dergelijke terreinen in aanmerking zouden komen. Maar u hebt er ook aan toegevoegd dat u geen druk wilt uitoefenen.

Minister, hebt u al antwoord ontvangen op uw vraag aan de provincies zones voor woonwagenterreinen aan te duiden? Hoe wilt u de lokale overheden stimuleren om dergelijke terreinen te realiseren of hiervoor aan private initiatiefnemers een vergunning af te leveren, dan wel hierover een positief advies te geven? Blijft u ervan overtuigd dat deze terreinen louter op vrijwillige basis kunnen worden gerealiseerd of blijkt uit het gebrek aan

voortgang dat er enkel een oplossing kan worden gevonden indien er bijkomende stimuli voor de gemeenten komen? Ik weet dat er al een zeer hoge betoelaging is, maar blijkbaar volstaat dat niet om de gemeenten over de brug te halen. Minister, hebt u met de provincies afspraken gemaakt waar rondtrekkenden terecht kunnen in afwachting van de realisatie van voldoende doortrekkersterreinen?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ook mijn vragen zijn in grote lijnen dezelfde als die van de collega's. Ze werden goed ingeleid door de heren Caron en Kennis. Ik laat dus het grootste deel van mijn vraag achterwege.

Ik verwijs wel naar de beleidsnota Inburgering waarin u, minister, een aantal zaken aankondigt. Het gaat om zaken die deze vakantie naar boven zijn gekomen en waaruit bleek dat de zaken die aangekondigd waren, blijkbaar toch nog niet helemaal gerealiseerd waren. Vandaar ook de vragen die ik aan de minister wil stellen. Welke initiatieven werden het afgelopen jaar genomen om de lokale besturen hun afspraken te doen nakomen met betrekking tot het voorzien van voldoende terreinen? Wat zijn de laatste cijfers van het aantal woonwagengewoners in Vlaanderen en van het aantal plaatsen waar ze terecht kunnen? De laatste cijfers die ik heb gevonden, zijn er die op een schriftelijke vraag van mevrouw Heeren in maart zijn gegeven, maar ik heb de indruk dat de cijfers elke maand wel een beetje vooruitgaan. Daarom had ik graag een laatste stand van zaken.

Wat is uw standpunt, minister, met betrekking tot de zogenaamde pleisterplaatsen die her en der ontstaan en waar de rondreizende bewoners steeds weer naartoe trekken, maar die dus niet die woonwagenterreinen zijn? Het is daarstraks al aan bod gekomen bij het vorige thema. De Gentse burgemeester Daniël Termont heeft voorgesteld, omdat hij vaststelt dat heel wat gemeenten in gebreke blijven met betrekking tot het voorzien in een woonwagenterrein, dat er misschien aan kan worden gedacht dat er een groot woonwagenterrein per provincie komt waar de rondtrekkende bewonersgroepen naartoe kunnen gaan. Wat is uw standpunt over dat voorstel?

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Ik stel vast dat we bij dergelijke discussies hier in het parlement allemaal dikwijls grote voorstander zijn van doortrekkersterreinen, pleisterplaatsen en dergelijke meer. Totdat we onze hoofdstad verlaten en we opeens te kampen hebben met het nimbyndroom. Zowel bij de bestuurders als bij de inwoners is dat het geval. Dat wil ik toch nog even toevoegen als inleidend gedeelte.

De heer Caron heeft daarnet een aantal gemeenten opgenoemd. Er zijn er nog, met dat verschil dat de ene gemeente al een ander en humaner gelaat aan de dag legde dan het andere. Vandaar dan ook mijn vragen, minister. Ik verwijs ook nog eens naar de beleidsnota waarbij het een belangrijke doelstelling van de Vlaamse Regering is om in voldoende doortrekkersterreinen te voorzien. Bij de huidige aanpak wordt in een financiële bijdrage van 90 procent voorzien voor de aanleg van terreinen. Ik voeg daaraan toe dat in Oost-Vlaanderen niet alleen gouverneur Denys een initiatief heeft genomen om met de Oost-Vlaamse burgemeesters een impulsbeleid te voeren, maar dat er in Oost-Vlaanderen ook een bijkomende subsidie is van 10 procent zodat alles volledig wordt gedekt om dergelijke doortrekkersterreinen aan te leggen.

Bent u van oordeel dat die aanpak volstaat om het probleem van het tekort van het aantal terreinen teniet te doen? Ik herinner me uit de commissie van vorig jaar dat er wat betreft de budgetten van 2009, als ik me niet vergis, 2.900.000 euro werd overgeheveld naar dit jaar om de terreinen verder te voorzien. Als u vindt dat die huidige aanpak volstaat, op welke termijn voorziet u de wegwerking van het tekort? Zo niet, welke bijkomende initiatieven en/of stimuli kunnen worden genomen?

Tot zover mijn eerste vraag die, voorzitter, niet uitblinkt in originaliteit wat betreft de vraagstelling. Dan kom ik tot mijn tweede vraag. Die betreft de onduidelijkheid met betrekking tot het voorzien van pleisterplaatsen voor woonwagenbewoners. De heer Kennes heeft ernaar verwezen in zijn laatste vraag waarbij hij vraagt wat er kan gebeuren in afwachting van de aanleg van die doortrekkersterreinen. Er kan, mijnheer Kennes, in pleisterplaatsen worden voorzien en ik verwijs daarvoor naar de rondzendbrief van 2008/03 van uw voorganger, toenmalig minister Keulen, waarbij de aandacht van de lokale besturen werd gevraagd om te voorzien in de opvang van rondtrekkende families van woonwagenbewoners. Er werd daarin ook verwoord dat er nood is aan voldoende doortrekkersterreinen. Maar in afwachting van de realisatie van die doortrekkersterreinen kan er in pleisterplaatsen worden voorzien.

In de rondzendbrief wordt ook een opsomming gegeven waaraan die plaatsen dienen te voldoen en welke daarvoor in aanmerking komen. Een pleisterplaats voor woonwagenbewoners is een terrein dat normaal gezien niet bestemd is voor het plaatsen van woonwagens, maar waarop voor een beperkte periode van enkele weken verkeerswaardige wagens kunnen staan. Er wordt onder meer gedacht aan openbare of privéparkeerterreinen, een doodlopende of ongebruikte weg en dergelijke meer. Niettegenstaande het feit dat er – voor zover ik weet – geen aanpassing of herziening van de rondzendbrief is gebeurd, besliste het Agentschap Inspectie RWO Oost-Vlaanderen dat het inrichten van een pleisterplaats op een openbare parking een bouwovertreiding inhoudt omdat er geen voorafgaande stedenbouwkundige vergunning werd aangevraagd en afgeleverd. Men verwijst daarvoor naar een artikel van Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening dat zegt dat er een voorafgaande stedenbouwkundige vergunning nodig is voor het gewoonlijk gebruik van verplaatsbare constructies. In diezelfde codex worden constructies ook gedefinieerd als verblijven, bestemd om te blijven staan. Dat is nu net het verschil tussen stacaravans en caravans die dienen om rond te trekken. Als er een bouwvergunning moet aangevraagd worden voor caravans die rondtrekken, stel ik me de vraag of dit ook dient te gebeuren voor marktwagens die wekelijks gebruikmaken van de markt om daar te gaan staan. Begaan die dan ook een bouwovertreiding? Wat me vooral opvalt, is dat dergelijke beslissingen of uitspraken in schrill contrast staan met wat de Vlaamse Regering wil bereiken, namelijk dat er meer doortrekkersterreinen worden aangelegd en dat er in pleisterplaatsen wordt voorzien in afwachting van die doortrekkersterreinen.

Aan de ene kant moedigen we de gemeenten en steden aan om een regeling te treffen voor die rondtrekkenden, aan de andere kant wordt het de steden en gemeenten die het lief hebben om dat effectief te doen, moeilijk gemaakt. Door deze tegenstrijdige visies wordt het nijpend tekort aan opvangplaatsen voor woonwagenbewoners nog meer in de hand gewerkt. Dat staat toch haaks op de doelstelling van de Vlaamse Regering. Vandaar mijn vragen, minister. Staat u nog achter de rondzendbrief van 2008? Hebt u al overleg gepleegd met uw collega van Ruimtelijke Ordening om dit interpretatieverschil uit te klaren? Binnen welke termijn mogen de lokale besturen die zich nu in een vacuüm bevinden, meer duidelijkheid verwachten in verband met deze nijpende problematiek? Ik ben zelf van oordeel dat het fundamentele recht op verblijf en woning niet zomaar overboord kan worden gegooid omdat er zagezegd geen aangepaste voorzieningen zijn of omdat er een interpretatieverschil is.

De voorzitter: De heer Demeulemeester heeft het woord.

De heer Marnic Demeulemeester: Ik kan me in heel grote mate aansluiten bij de bezorgdheden die door de collega's geuit zijn. Ik wil er toch wel de aandacht op vestigen dat er ook al veel jaren veel inspanningen worden geleverd door tal van steden waar die rondtrekkende woonwagenbewoners welkom zijn, waar er misschien niet onmiddellijk een terrein of infrastructuur voorhanden is dat daar echt voor ingericht is. Ik kan u zeggen dat er in mijn stad al jaren rondtrekkende woonwagenbewoners komen en dat er bijna nog nooit een probleem geweest is. Die komen zich aanmelden bij de politie, betalen ook de kosten voor watervoorziening en elektriciteit, en ze betalen ook een waarborg. Er is bijna nog nooit een probleem geweest, behalve deze zomer en de heer Caron heeft het daarstraks gezegd. Als ze zomaar komen en zich niet aanmelden en ze beginnen op het terrein slagbomen af te breken,

dan is er natuurlijk wel een probleem. Ik wil enkel zeggen dat ze nog in tal van steden terecht kunnen. Het zou niet slecht zijn mochten ze over een terrein kunnen beschikken dat van de nodige infrastructuur is voorzien. In ieder geval moet er altijd in overleg met de politie een standplaats worden aangeduid.

Hoever staat het met de antwoorden van de gouverneur van Oost-Vlaanderen, de heer Denys? Hij heeft een brief tot de gemeenten gericht waarin hij stelt dat er een viertal plaatsen voorhanden moeten zijn waar woonwagenbewoners terecht kunnen. Zijn er ook signalen vanuit de andere provincies om terreinen aan te leggen? Men kan immers het initiatief nemen om terreinen aan te leggen, want daarvoor kan voor 90 percent aan subsidies worden gevraagd.

De heer De Loor haalde problemen aan van stedenbouwkundige aard. Dat is volledig terecht. Er bestaat ook een ander probleem. Een stad of gemeente kan misschien wel akkoord gaan om subsidies aan te vragen en een terrein specifiek daarvoor voor te behouden. Maar misschien heeft men schrik dat het terrein constant wordt bezet door rondtrekkende woonwagenbewoners. Nu komen ze maar om de 2 à 3 weken. Als de plek bekend is, zal het terrein waarschijnlijk constant benomen zijn. Heel wat steden en gemeenten vrezen constant te worden geconfronteerd met woonwagenbewoners. Dat kan een probleem zijn. Wat is de reden waarom er tot nu toe maar vier steden gebruik hebben gemaakt van deze ruime betoelaging door de Vlaamse overheid? De provincie legt bovendien de laatste 10 percent bij zodat het aan de steden en gemeenten niets kost.

De voorzitter: De heer van Rouveroij heeft het woord.

De heer Sas van Rouveroij: Ook hier moet een onderscheid worden gemaakt tussen de verschillende woonwagengebruikers. Er zijn de sedentaire woonwagenbewoners die gewoon een huis op wielen hebben. Daarvoor zijn ook te weinig terreinen voorhanden en moet er dringend een oplossing worden gezocht, maar dat is van een andere orde. En dan zijn er de andere groepen. Daar kan ook een opsplitsing in worden gemaakt. Degenen die met grote groepen rondreizen, zijn meestal families uit Frankrijk. En dan zijn er de solisten of degenen die in klein familieverband rondtrekken. De laatste categorie zorgt zelden voor grote problemen. Als het over vier of zes caravans gaat, vormt dat geen probleem. Maar op lokaal niveau worden we geregeld geconfronteerd met hele grote groepen die uit Frankrijk komen. Zij strijken als een zwerm neer. De situatie kent u.

Hier gaan we voorbij de grenzen van de lokale autonomie. Ik zeg dit als voorzitter van de raad van bestuur van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten. We botsen tegen de grenzen aan van de lokale autonomie. Dat heeft te maken met de schaal van het probleem. Vlaanderen moet hier handelend optreden en in de plaats treden van het lokale bestuur. Dat zeg ik niet graag. De lokale besturen doen het niet om duizend en één redenen, eerbare en oneerbare, maar ze doen het niet.

De overheid geeft geld en dat is een nobele daad, maar ze gebruikt het best zelf. Op 10 percent van de uitgaven die nu niet worden gefinancierd, zal het nu ook niet aan komen. De Vlaamse overheid moet zelf de plaatsen uitkiezen die geschikt zijn. Leg de terreinen aan en ontwikkel een beleid.

De heer De Loor bedoelt het goed, maar ik vind zijn stelling niet goed en lees dit niet graag. Ik lees: “De voorbije maanden was het tekort aan opvangplaatsen voor rondtrekkende woonwagenbewoners niet weg te slaan uit het nieuws. Het ene lokale bestuur toonde al een menselijker gelaat dan het andere. Het nimbyssyndroom is bij vele lokale besturen dus aanwezig.”

Gaandeweg krijgt men het idee dat er goeden en slechten in het spel zijn. De heer De Loor bedoelt dat niet zo. Er zijn gemeentebesturen die terecht stellen dat het bij hen niet gaat. We weten waar het wel kan. De steden moeten hun verantwoordelijkheid daarin opnemen. De stad Gent doet dat ook. Ik ben goed geplaatst om het te weten. Op dit ogenblik is dat nog te beperkt met 23 à 25 standplaatsen. Maar ik begrijp de burgemeester van een kleine gemeente

zeer goed als een zwerm van 200 caravans bijvoorbeeld in Spiere-Helkijn neerstrijkt. In het zog van sommige families komt soms ook wat criminaliteit mee. Dat moeten we ook benoemen. De burgemeester moet dan met amper twee politieagenten op een zondagnamiddag aan een groep van tweehonderd woonwagengebruikers zeggen dat ze moeten oprassen. Dat zien die niet zitten, en de caravans blijven staan.

Minister, u mag dat niet overlaten aan de gemeentelijke autonomie. U moet het probleem zelf in handen nemen. We moeten de gemeentebesturen ook niet culpabiliseren, want er zijn goede argumenten voorhanden om deze verantwoordelijkheid niet op te nemen. Ik sluit me aan bij het voorstel van mijn eigen burgemeester en de gouverneur van Oost-Vlaanderen. We moeten per provincie een groot terrein ontwikkelen. De Vlaamse overheid moet zelf de terreinen aankopen en inrichten en moet voor een handhavingsbeleid zorgen. Over de exploitatie kan nog worden nagedacht. Als dan grote zwermen van caravans neerstrijken in Oudenaarde, horen ze niet daar thuis, maar wel op dat grote terrein. Dan kan men het terrein ook handhaven.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Om het even welke oplossing moet ook gedragen worden door de leefomgeving: een wijk, buurt of een landelijke gemeente. Er is een draagvlak voor nodig. Anders beschouwt men dat terrein als een vreemd lichaam. Ik verwijs naar de top-down-inplanting van sommige asielcentra. In het begin was er vaak protest van de omwonenden tegen de komst van een dergelijk centrum. Dat ebt na een tijdje vaak wel weg. Ik pleit er dus voor om de band met de lokale omgeving niet los te knippen, zo niet komt er weer een vijandige houding. Wie gaat trouwens de exploitatiekost betalen? Wie moet er voor de handhaving instaan? Moet de lokale politie dat doen? Wat als er problemen rijzen? Het is geen simpel probleem met een simpele oplossing. Ik pleit er wel voor om de band met de omgeving niet los te knippen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik zal trachten gestructureerd te antwoorden en geef eerst een korte samenvatting over de verschillende soorten woonwagengewoners. Woonwagengewoners zijn, zoals het woord het zegt, mensen die in woonwagens wonen. Het gaat vooral om Voyageurs, Roms en Manoesjen. Roma behoren niet tot deze doelgroep. Daarover bestaan er ook in de pers veel misverstanden. Manoesjen zijn van Indische afkomst en zijn hier in Vlaanderen al sinds de 15e eeuw. De Voyageurs zijn Vlamingen, leurders van vroeger, die vaak Bargoens spreken, maar nog altijd in woonwagens wonen. Manoesjen en Voyageurs wonen meestal op residentiële terreinen waar ze gedurende langere periodes verblijven. Daarnaast komen er ook mensen op doortrekkersterreinen terecht. Dat zijn de Roms. Deze mensen zijn in het begin van de 20e eeuw uit Oost-Europa naar hier gekomen om zich hier te vestigen. Er zijn ongeveer tweehonderd à driehonderd Romfamilies, die vooral in de zomer rondtrekken.

Een andere groep, die deze zomer ook het meest in de aandacht kwam, is Vie et Lumière. Dat is iets totaal anders. Dat heeft met de problematiek van de doortrekkersterreinen eigenlijk niets te maken. De doortrekkersterreinen zijn daar niet op gericht. Het zijn Franse woonwagengewoners waar enkele Belgische woonwagengewoners zich bij hebben aangesloten. Vie et Lumière is een evangelische beweging die in Frankrijk officieel is erkend. De beweging, specifiek gericht naar woonwagengewoners, maakt deel uit van de wereldwijde protestantse Pinksterbeweging. Vie et Lumière is intussen in veertig landen actief, en huurt zowel in Frankrijk als daarbuiten gebouwen die als kerk of als opleidingscentrum voor hun pastoors dienst doen.

Na hun jaarlijkse retraite eind mei in de buurt van Parijs beginnen ze aan hun zogenoemde zomermissie. In grote groepen trekken ze rond in Frankrijk en andere Europese landen om hun geloof te verkondigen. Dat is althans wat ze zeggen. Ik heb niet kunnen vaststellen – op

het moment dat ze in Vlaanderen verbleven – dat daar heel veel geloofsverkondiging bij te pas kwam, al was het maar omdat ze daar zeer kortstondig aanwezig waren. Dat verblijf ging dan ook nog eens gepaard met de nodige fricties.

Ik denk dat het bijzonder moeilijk en haast onmogelijk is om op dit soort ‘invasies’ voorbereid te zijn. Structurele maatregelen zijn niet mogelijk voor dergelijke grote groepen. Ik ben niet van plan om enkele grote terreinen aan te leggen voor groepen als Vie et Lumière. Het is trouwens de eerste keer dat ik zoiets meemaak. Ik heb het nog gevraagd aan de administrateur-generaal.

De heer Sas van Rouveroi: Dat klopt niet, minister! Kom eens naar Flanders Expo. Daar hebben we drie, vier keer per jaar zo’n groep van honderd tot honderdvijftig caravans.

Minister Geert Bourgeois: Maar ik heb het over Vie et Lumière. Bij mijn weten is het de eerste keer dat dit zich heeft voorgedaan. *(Opmerkingen van de heer Bart Caron)*

De heer Sas van Rouveroi: Dat maakt niet uit, het gaat over grootschalige groepen.

Minister Geert Bourgeois: We moeten daar geen structurele maatregelen voor nemen. Er kunnen politionele maatregelen nodig zijn. Dat kan misschien worden gecoördineerd. Ik kan niet vergelijken met andere deelstaten. Ik beschik niet over binnenlandse politionele bevoegdheid. Ik kan daar dus niets aan doen. Op dat moment moet men politioneel optreden en bepaalde mensen naar bepaalde gebieden brengen.

Het geeft in elk geval geen pas om, als evangelische groep nota bene, ergens toe te komen en ongevraagd en zonder afspraken privéterrein te bezetten. Ze zullen dan misschien wel achteraf een deal sluiten. We mogen gerust de boodschap geven dat dat niet kan. Er moet op een andere manier tegen worden opgetreden.

Ik kom tot de mensen zelf die we met het beleid, in het decreet, voor ogen hebben. Het Agentschap voor Binnenlands Bestuur heeft in 2008 een overzicht opgesteld van het aantal woonwagenbewoners per gemeente, op basis van cijfers vanuit de gemeenten. Die telling spreekt over een behoefte van 933 plaatsen. Op basis van die telling zouden er 480 plaatsen te weinig zijn. Ik geef u ter informatie de gegevens per provincie mee: in Limburg zou er een behoefte zijn van 285 plaatsen en een tekort van 135; in Antwerpen zou er behoefte zijn aan 278 plaatsen en een tekort van 104; in Vlaams-Brabant een behoefte van 122 en een tekort van 68. Voor West-Vlaanderen zijn de gegevens niet gekend. In Oost-Vlaanderen spreekt men van een behoefte van 248 plaatsen en een tekort van 173. Dat overzicht is echter niet helemaal accuraat. Er ontbreken gegevens. Tellingen van het Vlaams Minderhedencentrum in 1999 en 2003 gaan uit van 850 woonwagengezinnen in Vlaanderen, of ongeveer 2500 mensen. Het blijft een uitdaging om correcte cijfers te vinden. Woonwagenbewoners staan immers nergens als woonwagenbewoner geregistreerd, maar als inwoners van België, waardoor ze cijfermatig niet altijd zichtbaar zijn.

Ik kom tot de nood aan terreinen. In het strategisch plan minderhedenbeleid 2004-2010 werd bepaald dat er 500 extra plaatsen op doortrekkersterreinen moesten worden gecreëerd. De Vlaamse Woonwagencommissie heeft deze behoefte recent bevestigd. Concreet moeten er dus per provincie vier à vijf terreinen van 15 à 25 standplaatsen komen. Ik weet dat daar discussie over bestaat, sommigen pleiten voor grotere terreinen. Er is dus een reëel tekort aan doortrekkersterreinen. In de ruimtelijke structuurplannen van Limburg, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant wordt deze behoefte expliciet opgenomen. Mijn brief was erop gericht om die informatie te krijgen, ik heb nauwelijks antwoord gekregen, tenzij van West-Vlaanderen, maar ondertussen weten we dat die plaatsen gereserveerd zijn – ruimtelijk bestemd zijn – voor doortrekkersterreinen. Dat is nog wat anders dan de effectieve uitvoering op het terrein natuurlijk. Enkel de provincie Antwerpen heeft nog niets opgenomen in haar ruimtelijk structuurplan, maar is volgens mijn informatie van plan dat te doen.

Ik ben samen met de VVSG geen voorstander van de realisatie van één groot – of grotere – doortrekkersterrein per provincie. Daar gaan problemen mee gepaard: beheersbaarheid, exploitatie en overlast. Een paar honderden woonwagens en bewoners samenbrengen, creëert meer problemen. Het lokale draagvlak is niet onbelangrijk. De heer Caron heeft erop gewezen. Ik heb in Kortrijk en in Huizingen ervaren dat men zorgvuldig moet omgaan met het lokale draagvlak. Ik heb in die twee gevallen ook geleerd dat de lokale bevolking in het begin zeer ongerust is. De bewonersvergaderingen worden massaal bijgewoond. Bij de tweede en derde vergadering neemt dat al enorm af omdat men vaststelt dat er minder problemen zijn dan gevreesd. De mensen voelen zich gerustgesteld.

Ik ben geen specialist, maar ik heb wel gesproken met een aantal kenners. Een ander probleem is dat het vaak heel moeilijk is om grote families op één en hetzelfde terrein samen te brengen. Dat geeft vaak aanleiding tot spanningen en conflicten.

De heer Sas van Rouveroi: Wat is de maximumcapaciteit van de terreinen die u beoogt?

Minister Geert Bourgeois: Er is geen maximumcapaciteit bepaald. Dat zijn allemaal terreinen van enkele tientallen woonwagens, dertig tot veertig schat ik. Ik heb hier enkele cijfers: Kortrijk 20, Antwerpen 18, Gent 25, Beersel 15.

De heer Sas van Rouveroi: Dat is klein.

Minister Geert Bourgeois: Dat zijn inderdaad kleinschalige en beheersbare terreinen. Daar kunnen de families gezamenlijk verblijven. Hun hiërarchie speelt daarbij een rol.

De heer Sas van Rouveroi: Dat betekent dat u grotere families moet splitsen, en dat willen ze niet. Families van vijftig wagens zullen moeten splitsen. Dat is het probleem. U zult die niet gesplitst krijgen.

Minister Geert Bourgeois: We moeten daar rekening mee houden. We kunnen aan de Woonwagencommissie vragen of er inderdaad zulke grote families, met zoveel woonwagens, bestaan.

Ik kom tot het beleid. De Vlaamse overheid subsidieert 90 percent van de kosten voor verwerving, inrichting, renovatie en uitbreiding van woonwagenterreinen. De subsidies kunnen gaan naar provincies, gemeenten, OCMW's, de VVSG, de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de sociale huisvestingsmaatschappijen. Met dit subsidiëeringsbeleid telt Vlaanderen ondertussen 468 standplaatsen op 29 residentiële terreinen, en 78 standplaatsen op vier doortrekkersterreinen. Het klopt dat er een behoefte bestaat aan vijfhonderd extra standplaatsen, zowel op de residentiële als op de doortrekkersterreinen.

Ik kan u zeggen dat een groot aantal gemeenten – ik ga geen namen noemen met het oog op het draagvlak en het vermijden van commotie – de aanleg, renovatie of uitbreiding van een residentieel of doortrekkersterrein voorbereiden. Die zitten nog niet in de cijfers.

Ik geef u een aantal gegevens. Voor de doortrekkersterreinen is er in drie gemeenten een inrichtingsplan in ontwerp. In vier gemeenten is de locatie voor een doortrekkersterrein vastgelegd. In vier gemeenten is een locatie in bespreking. Als al die plaatsen zouden worden gerealiseerd, komen er 185 plaatsen bij. Voor residentiële terreinen zijn er zeven gemeenten die al een principiële akkoord verkregen hebben. Aalst en Bilzen hebben een subsidieaanvraag ingediend en verkregen. Negentien andere dossiers zitten in een voorbereidende fase van het planningsproces. Dit lost de problematiek niet volledig op op korte termijn niet op, maar ik mag hopen dat dit zal leiden in de komende jaren tot een serieuze toename van het aantal standplaatsen.

De subsidie is een belangrijke impuls, maar er zijn een aantal problemen. Het planningsproces duurt lang. Dat is voor alle overheidsinitiatieven en grote investeringen een probleem. Vaak zijn er tal van problemen tijdens dat planningsproces. Er is ook het nimbysyndroom, waar de heer De Loor het over heeft gehad, waar lokale besturen mee moeten omgaan en waardoor het niet evident is om dergelijke beslissingen te nemen.

Ik zet bewust in op een heel aantal maatregelen op het vlak van informatieverstrekking en sensibilisering. Ik heb op 7 september 2009 een brief gestuurd naar de verschillende provincies, waarin ik vroeg om bij de herziening van het ruimtelijk structuurplan aandacht te hebben voor de problematiek. Ik heb enkel een antwoord gekregen van de provincie West-Vlaanderen, maar we weten dat in de ruimtelijke structuurplannen wel degelijk aandacht is voor die locaties en dat die gereserveerd zijn. Er is in januari 2010 een geactualiseerde brochure van 'Wonen op wielen' gepubliceerd. Het is een zeer omstandige brochure die ook op het net is terug te vinden, neem ik aan. Het is een praktische handleiding voor wie een woonwagenterrein wil aanleggen en beheren, namelijk lokale besturen en provincies, maar ook sociale huisvestingmaatschappijen en woonwagengewoners zelf. Er zijn ook aanbevelingen en tips opgenomen die zijn toegespitst op private terreinen. In februari 2010 heb ik alle gemeentebesturen met en zonder woonwagenterrein aangeschreven en geattendeerd op de geactualiseerde brochure. Ze werd ook bekendgemaakt in een aantal tijdschriften en media. Ik zal in de toekomst de gemeenten ook blijven wijzen op het belang van en de noodzaak aan voldoende kwalitatieve doortrekkersterreinen.

Ik kan dus op dit ogenblik geen dwingende maatregelen nemen en denk ook dat dat niet goed zou zijn. We moeten de weg opgaan zoals die decretaal is vastgelegd met sensibiliseren, informeren, motiveren en stimuleren. Mijn aanvoelen is dat het niet snel genoeg gaat, maar dat er vooruitgang wordt geboekt.

Er wordt momenteel ook werk gemaakt van een plan voor woonwagengewoners door de Vlaamse Woonwagencommissie. Deze commissie werd in 1997 opgericht. Die bestaat uit provinciale vertegenwoordigers, de betrokken administraties en vertegenwoordigers van woonwagengewoners, de kabinetten van de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport en uiteraard van mezelf.

Er zijn twee werkgroepen opgericht: een werkgroep gericht op de vragen en problemen die zich stellen op vlak van Ruimtelijke Ordening, en een werkgroep Wonen die zich onder meer buigt over een mogelijke rol voor sociale huisvestingsmaatschappijen. Ik hoop dat de Vlaamse Woonwagencommissie komt met concrete aanbevelingen voor wat betreft de private terreinen.

Ik had gisteren een regulier overleg met de provinciegouverneurs. Ik had voorheen al aangekondigd dat ik de problematiek met hen zou bespreken. Dat is ook gebeurd. De problematiek van de doortrekkersterreinen en de pleisterplaatsen is aangekaart. Er is bekeken hoe we zouden kunnen vermijden dat de problemen die zich deze zomer hebben voorgedaan met Vie et Lumière, opnieuw zouden voorvallen, met alle commotie van dien, improvisatie en burgemeesters die plots worden geconfronteerd met die problematiek. Ik heb de gouverneurs gevraagd een coördinerende rol te spelen. Dat is volgens mij een goede zaak. Er zijn de ambtenaren van de provincies en van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Ik heb hen voorgesteld om onder meer een inventaris aan te leggen van beschikbare terreinen die opvang zouden kunnen bieden aan relatief grote groepen woonwagengewoners, die, bij wijze van spreken, plots uit het niets opduiken. Ik wil onderstrepen dat het gaat om eenmalig en tijdelijk gebruik van bepaalde terreinen voor plotse situaties die zich voordoen. Het gaat niet om een structurele bestemmingswijziging en dergelijke meer. Ik kom daar straks nog op terug.

Ik heb ook voorgesteld, en dat is geïnspireerd door wat gouverneur Denys had voorgesteld, dat er duidelijk bovenlokale richtlijnen zouden komen voor de rondtrekkende groepen zodat er geen misverstanden ontstaan over de kostprijs, de maximale verblijfsduur, regels waar ze zich aan moeten houden en dergelijke meer. Ik denk dat het goed is dat de gouverneurs dat coördineren en daarover onder elkaar afstemmen zodat ze niet elk op zich moeten werken aan een reglementering. Daar kan een synergie ontstaan en kunnen de gemeenten een zekere houvast hebben. Ik heb hun ook gevraagd om procedures op te stellen voor die gemeenten die

zelf geen doortrekkersterrein hebben, maar wel met rondtrekkende groepen op hun grondgebied worden geconfronteerd.

De aanpak van de gouverneur van Oost-Vlaanderen pleit voor een grote realiteitszin in de aanpak en is een voorbeeld van een goede praktijk. Hij stelde op de zitting van de provincieraad van 8 september 2010 voor om met gemeentebesturen afspraken te maken voor rondtrekkende groepen die vooral in de zomer meerdere gemeenten aandoen. Concreet stelt hij een ontwerp van politiereglement voor dat gemeentebesturen zou toelaten om groepen doortrekkers te verplichten het terrein binnen de 24 uur te verlaten, met een afwijkingsmogelijkheid om groepen toe te laten om 7 dagen te blijven, maar dan met het maken van afspraken zodat de zaken beheersbaar zijn. Ik vind dit voorstel in twee opzichten positief: het streeft naar een eenvormige aanpak voor alle gemeenten in Oost-Vlaanderen, en er blijft een stok achter de deur bewaard voor het geval de groep niet bereid zou zijn om zich aan de afspraken te houden op het vlak van afvalvergoeding, waarborg, eventuele vergoeding voor het terrein en dergelijke meer.

Ik zal nagaan of een dergelijk model eventueel kan worden opgenomen of ernaar kan worden verwezen in de gewijzigde omzendbrief die er moet komen. Zo kom ik tot het punt over de omzendbrief dat de heer De Loor heeft aangekaart. Hij verwijst terecht naar een aantal onduidelijkheden. De omzendbrief heeft het over de tijdelijke pleisterplaatsen en zegt dat de bestemming van een dergelijk terrein tijdelijk kan worden aangepast. Dat kan natuurlijk niet. Wie vertrouwd is met ruimtelijke ordening weet dat je een bestemming niet tijdelijk kunt aanpassen. Dat heeft tot onduidelijkheid geleid in de concrete situatie waar de heer De Loor het over had.

Ik heb hierover contact gehad met Ruimtelijke Ordening en heb er al een eerste advies van Ruimtelijke Ordening over ontvangen. Ik geef u alvast de grote lijnen van dat advies mee. Op één en dezelfde pleisterplaats mogen maximum 90 dagen per jaar woonwagens worden geplaatst. Zodra deze 90 dagen worden overschreden, is het terrein vergunningsplichtig en dus niet langer een tijdelijke pleisterplaats. Pleisterplaatsen kunnen niet worden toegestaan in ruimtelijk kwetsbare gebieden. De verwezenlijking van een pleisterplaats mag de algemene bestemming niet in het gedrang brengen, anders is er wel vergunningsplicht. Op een pleisterplaats mogen geen bouwvergunningsplichtige handelingen plaatsvinden. Er mogen geen permanente voorzieningen, afsluitingen of verhardingen worden aangebracht.

Ik zal de inhoud van de omzendbrief helemaal doorlichten. Ik zal kijken wat er nog aan moet veranderen. Ik zal ook rekening houden met het advies van de administratie Ruimtelijke Ordening en met de aanpak die de gouverneurs voorstellen. Het is belangrijk dat we aan de gemeentebesturen een aantal begrippen meegeven en toelichting geven, want er is enorm veel begripsverwarring daaromtrent.

Collega's, ik blijf dus aandringen op en het zoeken naar structurele oplossingen. Ik wil erop wijzen dat de pleisterplaatsen nooit een permanente oplossing kunnen vormen. Dat kunnen wel tijdelijke, humanitaire opvangplaatsen zijn die tegemoet komen aan een concrete nood, maar Ruimtelijke Ordening zegt terecht dat zolang je de bestemming van een aantal terreinen niet wijzigt, je daar geen permanente pleisterplaats van kunt maken.

Ik denk dat de aanpak traag maar toch zeker werkt. Ik heb u de cijfers gegeven. Ik hoop dat we vooruitgang boeken. Ik denk dat de aanpak met een lokaal draagvlak, met gemeentelijke autonomie wel resultaten biedt. Ik denk dat het budget, met daarbij nog een bedrag dat de provincies daarbovenop leggen, niet het probleem is. Ik denk dat er in Vlaanderen weinig zaken lokaal kunnen worden aangekocht, ingericht, georganiseerd met 100 percent subsidie. Toch is dat een probleem. Er zijn wel tal van gemeenten die initiatieven nemen. De provincies hebben ruimtelijke plannen gemaakt. Ik denk dat we de zaak moeten onderscheiden van de tijdelijke problemen. Vie et Lumière is een ander probleem dan het structurele probleem dat er is. Ik weet dat onduidelijkheden over die pleisterplaatsen uitgeklaard moeten worden.

Voor de rest hoop ik dat de maatregelen die in lijn gebracht zijn, zeker als die worden aangevuld met een plan van de woonwagencentralie, tot resultaten kunnen leiden.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Minister, ik dank u voor het uitgebreid antwoord. Ik wil eerst repliceren op wat de heer van Rouveroy heeft gezegd. Het is vreemd dat hij zelf het onderscheid maakt inzake de verschillende categorieën en dan zegt dat die doortrekkersterreinen niet veel te maken hebben met een menselijker gelaat of met een nimbysyndroom. Er is inderdaad een groot onderscheid met Vie et Lumière.

Waar ik op doel, heeft net wel te maken met een gebrek aan lef en aan het nimbysyndroom. Die doortrekkersterreinen worden door de Rom gebruikt. Minister, daarnet zei u dat 90 percent van de financiering door Vlaanderen ter beschikking wordt gesteld. Dat bewijst dat het gebrek aan lef en het gebrek aan een menselijk gelaat wel een rol speelt, waardoor de lokale besturen daar niet op inspelen.

Voor een deel kan ik het pleidooi van de heer van Rouveroy volgen. Minister, we zullen de zaak voor een deel aan de lokale autonomie moeten onttrekken. U hebt daarnet de cijfers gegeven. Het is positief dat ze in stijgende lijn gaan en dat er een aantal dossiers in de pijplijn zitten. U hebt cijfers gegeven per provincie. Een groot aantal gemeenten zullen in doortrekkersterreinen en andere terreinen voorzien.

De heer De Meulemeester zegt dat inwoners schrik hebben dat pleisterplaatsen of doortrekkersterreinen permanent bezet zullen worden. Dat is zoals de vraag over de kip en het ei. Hoe minder doortrekkersterreinen er zijn, hoe meer en hoe dichter die bevolkt zullen worden. Hoe meer doortrekkersterreinen er zijn, hoe groter de rotatie.

Minister, u houdt vast aan de vrijwilligheid inzake het inrichten van dergelijke terreinen voor woonwagencentraliebewoners. U moet inderdaad inzetten op informatieverstrekking en sensibilisering. Toch pleit ik voor bijkomende stimuli en om de zaak niet volledig over te laten aan de lokale autonomie. Anders zal het gat niet onmiddellijk worden dichtgereden, ondanks de positieve signalen. Niettegenstaande mijn pleidooi om het probleem voor een deel te onttrekken van de lokale autonomie, blijf ik er wel van overtuigd dat er een draagvlak aanwezig moet zijn.

Minister, u hebt gezegd dat u de omzendbrief van 2008 zult laten doorlichten. Wat is de termijn? Nu blijven die lokale besturen in het ongewisse. Gelet op de nijpende problematiek moet daar toch zo snel mogelijk duidelijkheid over komen. Kunnen we beschikken over het advies van de dienst Ruimtelijke Ordening? Op welke termijn mogen de lokale besturen duidelijkheid verwachten en wat moet er in afwachting gebeuren? Ik dring aan op een zeer snelle duidelijkheid.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, uw antwoord is niet fout, verre van. Er staan goede zaken in. Ik hoor toch voor de eerste keer dat een aantal gemeenten een initiatief zouden nemen. Laten we optimistisch zijn. Het zouden er elf kunnen zijn voor rondtrekkende en negen of negentien voor de residentiële. Het is een stap. De vraag is of het voldoende is. Kunnen we het op basis van het vrijwillige initiatief wel blijven doen? Het is misschien interessant om rond de residentiële eens een onderzoek te doen, want dat verduidelijkt het perspectief waarover de discussie gaat.

Minister, ik vind het merkwaardig dat twee lokale bestuurders pleiten om de autonomie van hun eigen gemeente te overstijgen. Ik moet eerlijk toegeven dat ik dat nog niet heel veel heb meegemaakt. Ik denk dat er een kreet van onmacht in doorklinkt. Ik heb daar ook begrip voor.

Minister, ik vraag u of het niet wat dwingender zou kunnen. Ik heb het nu niet in de zin van dwangmatigheid. U hebt gezegd dat er overleg is met de gouverneurs. Zou het ook niet goed

zijn om nog eens vanuit uw eigen bevoegdheid en die van de gouverneurs via een omzendbrief met een instrumentarium aan te dringen op vrijwillige initiatieven van gemeenten? Ik kan het maar zo zeggen en hopen dat op die manier een stap vooruit wordt gezet. Ik zou niet graag hebben dat we die autonomie moeten wegnemen, dat we het vanuit het Vlaamse Gewest iets moeten opleggen. Ik vind dat draagvlak zo belangrijk dat het niet anders kan dan de lokale besturen erbij te betrekken. Ik ben geen lokale bestuurder. Ik ben alleen een raadslid, maar niet bij de meerderheid.

Ik denk dat het iets fermer zou kunnen, maar zonder dat het dwangmatig moet zijn. Dat is waar ik op aandring. Men zou dat kunnen doen op basis van een soort onderzoek. Als dat binnen een jaar of een half jaar geen resultaten oplevert, dan kunnen we verder zien. Over een jaar zal ik u daarover opnieuw ondervragen. Ik denk dat we dan moeten evalueren of we op basis van die vrijwilligheid van vandaag een oplossing bieden aan het probleem. Dat perspectief moeten we voor ogen houden.

U hebt wel over ruimtelijke ordening gepraat in het kader van de pleisterplaatsen. Overweegt u ook overleg met uw collega van Ruimtelijke Ordening om het probleem van die stedenbouwkundige vergunning voor die residentiële, particuliere terreinen te bekijken? Ook daar zijn er tal van problemen om een degelijke vergunning voor af te leveren.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Ik heb vastgesteld dat alle fracties de zaak ter harte nemen. Ik dank de heer De Loor voor zijn originele invalshoek met de pleisterplaatsen, waardoor hij het debat nog wat heeft opengetrokken. Het antwoord was vrij evenwichtig, net zoals het betoog van de collega's, over de aandacht voor de woonwagenbewoners enerzijds en de bezorgdheden voor de lokale overheden anderzijds. Tegelijkertijd is er ook de spanning tussen de lokale autonomie en het lokaal draagvlak, en de vraag om ook centraal gestuurd een en ander mee te duwen.

Het is goed nieuws te horen dat er gemeentelijke initiatieven aankomen, dat de provincies die plannen maken. Een vraag die voor mij nog niet helemaal uitgeklaard is, gaat over de dimensionering. Het zullen veeleer kleine terreinen zijn. Ik denk dat dat het draagvlak versterkt. Als er dan grotere groepen komen – en die bestaan, zoals we deze zomer ook hebben kunnen vaststellen – dan blijkt splitsen een probleem te zijn. We moeten nagaan hoe ook voor die gevallen een oplossing kan worden bedacht.

Men gaat naar een subsidie van 100 percent. Dat is bijna nergens het geval. Dat is uitzonderlijk. Kun je nog meer doen dan dat? Kun je ook een bonus geven? Anderzijds geef je een raar signaal. Men beschouwt het als een zo grote overlast dat je er nog iets moet bij krijgen. Het moet eens worden onderzocht of er nog meer kan worden gedaan zonder er dat verkeerde signaal aan vast te koppelen.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Ik verklaar mij volledig akkoord met de heer Caron: het moet op basis van vrijwilligheid blijven. De lokale autonomie moet kunnen spelen. Ik ben ervan overtuigd dat er vanuit de steden en gemeenten iets meer kan gebeuren, zeker als dat gebeurt in samenspraak met en onder coördinatie van de gouverneurs.

Ik wil er ook op aandringen dat er daadwerkelijk rekening wordt gehouden met de draagkracht van de gemeente. Die mag niet worden overschreden. De kleinschaligheid is belangrijk. Het moet beheersbaar blijven. Dan ben ik ervan overtuigd dat de steden en gemeenten meer zullen doen dan wat ze nu doen.

Mijnheer De Loor, ik vroeg het alleen maar. Hoe komt het dat er zo weinig steden ingaan op dat aanbod? De oorzaak zou kunnen zijn dat veel steden en gemeenten denken dat het een permanente basis gaat krijgen. Ik hoor van veel collega's dat het hun ervan weerhoudt om de

stap naar die subsidieaanvraag te zetten. Dat zou een reden kunnen zijn, maar misschien spelen er nog andere factoren en elementen mee.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Ik wil nog eens inspelen op het voorstel of idee van de heer Kennes. Het is een goed idee. We zouden inderdaad moeten kunnen inzetten op die bonus. Minister, misschien moet u daarover overleg plegen met uw collega van Welzijn. Misschien moeten er extra middelen worden ingezet voor de OCMW's, zodat mensen die gebruik maken van dergelijke terreinen kunnen worden begeleid. Minister, ik stel voor dat u rekening houdt met dit voorstel en dat u het eens bespreekt met uw collega van Welzijn.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Collega's, mijn administrateur-generaal zegt mij dat de omzendbrief er zo snel mogelijk komt. Hij moet worden aangepast en er moet rekening worden gehouden met een aantal elementen.

Mijnheer De Loor, ik zal u het advies met betrekking tot de problematiek van de ruimtelijke ordening bezorgen. Het kan via de commissie worden verspreid. Indien er nog bijkomende vragen over ruimtelijke ordening zouden zijn, mag ik dan vragen om ze rechtstreeks aan mijn collega bevoegd voor de ruimtelijke ordening te stellen? Dan gaat het ietsje sneller.

De inspectie voor de lokale besturen is autonoom. Dat hebben we ook meegemaakt in verband met de taalcodevereisten. Dat is zo gewild. Ik kan u dus niet zeggen hoe dit probleem kan worden opgelost.

Ik zal in de nieuwe omzendbrief zoveel mogelijk proberen te sensibiliseren. Die omzendbrief gaat naar de gemeenten maar uiteraard ook naar de gouverneurs. Ik zal hun vragen daarin een coördinerende rol op te nemen. Zij bezoeken veel gemeentebesturen, zij hebben veel contacten, zij weten waar de terreinen liggen. Zij kunnen een stimulerende rol spelen. Na gisteren heb ik ook het gevoel dat zij dat allemaal van plan zijn, of dat zij toch minstens daartoe bereid zijn.

Mijnheer De Loor, het laatste punt dat u hebt aangebracht, kan misschien worden aangekaart bij Welzijn. Dat is inderdaad een bijzonder moeilijke problematiek. We hebben het daarnet daarover gehad met betrekking tot de Roma. Hier gaat het over een kleinere groep. Ik heb dat even aangekaart op het terrein in Kortrijk, toen ik daar die mensen heb ontmoet. Ik wees er in mijn toespraak op een aantal verplichtingen die ze hebben, ook ten aanzien van onderwijs en ten aanzien van hun kinderen. Dat is met rondtrekkende mensen zeer moeilijk. Voer voor hen maar eens een beleid. Voor de schippers is dat naar behoren gelukt. Kinderen van schippers volgen behoorlijk onderwijs. Achteraf is die aalmoezenier naar mij gekomen om mij te danken omdat ik dat heb willen en durven zeggen. Die groep moet daar eens op worden gewezen.

Wij staan daar voor een ontzettend grote taak. Het is niet genoeg om hun materieel de mogelijkheid te bieden om daar te staan en te verblijven, om daar in sanitaire voorzieningen en dergelijke te voorzien. Heel die problematiek is natuurlijk ook een welzijns- en een onderwijsproblematiek. Alle ideeën zijn welkom. Kan er vanuit Welzijn en Onderwijs iets gecoördineerds gebeuren? Ik ben absoluut vragende partij. Nu spreken we over het materiële aspect, het huisvestingsaspect. Al die andere aspecten, onder meer ook Kind en Gezin, zijn geen onontgonnen, maar dan toch grotendeels onontgonnen terrein. Ik nodig jullie allemaal uit om suggesties te doen. Het gaat hier om een zeer moeilijke groep.

Mijnheer De Loor, bedankt dat u dat thema nog eens aankaart. Ik ben mij er ook al een hele tijd van bewust.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■